

Leto: V.

Maribor, nedelja 13. januarja 1924.

Številka: 11.

Naša diplomacija.

Maribor, 12. januarja.

Danes se zaključijo beograjska posvetovanja Male antante. Kakor je bilo pričakovati že v naprej, niso prinesla nobenih senzacij. Nimamo še uradnega komunikata in ne vemo, kako in koliko bo odločilna zadnja seja, vendar pa lahko sklepamo, da bodo najvažnejša vprašanja ostala odprta. Mala antanta se po dosedanjih vesteh ne bo izrekla meritorno niti za priznanje Rusije niti za alijanso s Francijo. V obeh vprašanjih bo imela vsaka posamezna vlada proste roke. Že to zadostuje, da se razblinijo nemško-angloško-madžarske bajke o nekakih agresivnih težnjah Male antante. Od te zveze ni za sedaj pričakovati nič drugega, kakor da brani srednjeevropski status quo t. j. da onemogoči restavracijske poskuse, ki se niso povsem izključeni. Že s tem je nje obstoj dočista upravičen in že sami uspehi na tem polju pomenijo plus v mednarodni politiki naših držav.

Po zadnjih vesteh lahko sodimo, da so nastopila nesoglasja, ki so pravzaprav obstojala že poprej in ki tudi ne bodo upropastila Male antante, kakor so prerokovali nekateri krivi preroki. Ta nesoglasja nastajajo iz notrajpolitične razdvojenosti in pa vsled tega, ker ni med posameznimi državniki dovolj iskrenosti. Najbolj plastična je Beneševa politika: stališče je jasno opredeljeno in vselej utemeljeno, tako da je v vsem opaziti enotno linijo. Znatno nejasnejša je rumunska zunanja politika. Najbolj negotova pa je — vsaj na videz — naša diplomacija.

Ravno te dni se je zopet pokazalo, da v tem oziru še vedno ne dosežemo drugih. Navedimo dva primera.

Že dolgo se pri nas piše semintja o potrebi, da naša vlada prizna sovjetsko vlado de iure. Najprej se je pisalo o Lazarevičevi misliji v Pragi, nato pa je bil verzirani in inteligentni diplomat Lazarevič poklican v Beograd. V zadnjem času je krožila vest, da je poverjena ta mislija novoimenovanemu berlinskemu poslaniku Balugdziju, ki je izkušen mož in stari svetovalec krone. Zdi se, da se je za to misel nekoliko eksponiral zunanji minister Ninčić.

Nihče nima pri nas pravih vzrokov, da bi se navduševali za sovjetsko vlado, če bi se namreč ljudje njenega kalibra, ki na tistem sanjarijo o jugoslovanskih sovjetih. Da se pa pri nas piše in govori o priznanju sovjetske vlade, je to posledica dejstva, da isto vprašanje v vseh evropskih državah bolj ali manj dozoreva. Saj v mednarodnem življenju ne odločujejo kakšni sentimentalni momenti, kakor je na pr. simpatija in moralna vzvišenost. Boljševiki so lahko komu nesimpatični, njih lahko kdo meri kot navadne zločince — o tem je dovoljena najširša diskusija — toda v mednarodni politiki prevpije vse te pomisleke dejstvo, da so boljševiki danes edina odgovorna ruska vlada, da oni predstavljajo veliko rusko državo in da v danih razmerah ni možnosti, da bi že jutri stopila na njihovo mesto — recimo — simpatičnejša vlada. Če se današnji zastopniki ruske države približujejo Evropi in ako Evropa čuti na sebi pezo ruskega vprašanja, tedaj je treba o tem govoriti, ne pa čakati na izpolnitev osebnih želja. Do sem je rusko vprašanje dozorelo za druge države in tudi za nas.

Ko tedaj načenjamo kočljivi problem, je treba, da ga načenjamo resno in z dobro voljo, ker je sicer boljše, da ga sploh ne vzamemo v roke. Resnosti in dobre volje ni mogoče odreči dr. Benešu. Njegovo stališče je tudi tu jasno opredeljeno.

Ko pa pride dr. Beneš v tisti Beograd, ki se po opisnih in napol ofici-

Reka prodana Italiji.

Izjave dr. Ninčiča na konferenci Male antante. — Zvezna pogodba z Italijo.

Beograd, 12. januarja. (Izv.) Kakor doznava Vaš poročevalec iz dobro poučenega vira, je med Jugoslavijo in Italijo dosežen definitivni sporazum. Glasom tega sporazuma je Jugoslavija pristala na to, da pride Reka pod italijansko suvereniteto, Italija pa brezpogojno prizna luki Delto in Baroš Jugoslaviji. Poleg tega bo sklenjena med obema državama posebna pogodba, s katero bo priznala Italija Jugoslaviji pristo uporabo reške luke za dobo 50 let. Razem tega sklene Italija z Jugoslavijo posebno garancijsko pogodbo, s katero se Italija obveže, čuvati potom mirovnih pogodb v Srednji Evropi ustvarjeni položaj ter priskočiti Jugoslaviji v slučaju kakkega napada z vojaško silo na pomoč.

Na današnji konferenci Male antante je imel zunanji minister dr. Ninčić daljši ekspezo o odnošajih napram Bulgariji, Grčiji in Italiji. Obširno je govoril zlasti o odnošajih napram Italiji ter informiral ob tej priliki svoje tovariše, da je tako v reškem, kakor tudi v vseh drugih, doslej spornih vprašanjih dosežen z Italijo popolni sporazum. Naša država dobi o tem sporazumu Baroš, Delto in Bankino, dočim dobi Italija Reko. Podrobnosti sporazuma Vašemu poročevalcu še niso znane. Kolikor pa je mogel doznati pri drugih dobro informiranih krogih, ki stoje blizu zunanjega ministra, pogodba o reškem vprašanju ne rešuje istodobno samo vseh drugih spornih vprašanj, temveč predvideva oziroma vsebuje tudi zvezno pogodbo med Italijo in Jugoslavijo.

Vesti o taki rešitvi reškega vprašanja so zbudile v vseh krogih največje presenečenje in to tembolj, ker se je to vprašanje v zadnjem času obravnavalo popolnoma tajno in se tudi še sedaj razpravlja o tem v najstrožji tajnosti.

O Bolgariji in njenem postopanju napram naši državi se je zunanji minister Duca o Bolgariji izrazil zelo naklonjeno. Njegova izjava je končala z dobrohotnim nasvetom Jugoslaviji, naj postopa napram Bolgariji kar najbolj mirno. On stoji na stališču, da se iz malih obmejnih vpadov in prask ne smejo ustvarjati mednarodne afere. Bolgarija vsled notranjih nemirov čisto ob najboljši volji ne more korektno izvrševati vseh prevzetih obveznosti.

Beograd, 12. jan. (Izv.) Današnja konferenca zunanjih ministrov Male antante je bila ob 10. uri otvorjena. Za popoldne ob 3. uri je povabil dr. Beneš jugoslovanske novinarje na informativen pogovor. Pričakovati je po današnji konferenci važnih izjav. Rumunski zunanji minister je sprejel poročevalca milanskega »Piccolo« in mu je izjavil, da v interesu stvari ne more dati podrobnih pojasnil, vendar pa potrjuje sporazum Jugoslavije z Italijo. Glede stališča Rumunije k Mali antanti je povdaril, da je Rumunija, ki zasleduje mirovno politiko in hoče vzdržati najboljše odnošaje do vseh sosednih držav, vstopila v Male antanto, ker vidi v njej sredstvo za konsolidacijo Evrope.

Odgovor francoske in belgijske vlade Nemčiji.

Odprta pot za nadaljna pogajanja.

Pariz, 12. januarja. (Izv.) Nemški odpravnik poslov v Parizu legacijski svetnik von Hoesch je bil danes sprejet od

političnega ravnatelja ministrstva zunanjih zadev, o čemur je bil obveščen tudi ministrski predsednik Poincare. Peritti

oznih vesteh pripravlja za zblizanje z Rusijo, se oglasi v organu ministrskega predsednika, v »Samoupravie«, bivši zunanji minister in sedanj pariški poslanik Spalajković ter — po domače povedano — nahruli vse tiste, ki zagovarjajo poskus zblizanja z Rusijo, morda niti ne samo priznanje Rusije. Pravi, da so vsi prijatelji priznanja podkupljeni od boljševikov. Ker je Spalajković Pašičev ožji prijatelj in ker so znane Pašičeve simpatije do ruskega carskega dvora, še bolj pa njegovi bizantsko-pravoslavni kulturni nazori, je verjetno, da stoji za Spalajkovićem sam g. Nikola Pašić.

V zvezi s tem — a tudi sicer — kolportirajo vest, da med Pašičem in Ninčičem obstoje resna nesoglasja čisto načelnega značaja. To drugo dejstvo je prav tako karakteristično za razdvojenost naše diplomacije kakor prvo. V trenutku, ko se sestajajo pod našo streho diplomatski voditelji dveh prijateljskih držav, nimamo jasnega stališča in enotne linije v najvažnejših ali vsaj zelo aktualnih mednarodno-političnih vprašanjih in zunanjemu ministru manjka zadostna avtoriteta. Soareje, dinerji in druge lepe etikete, ki so dajale beograjskim pogajanjem bleščečo dekoracijo, ne morejo zakriti dejstva, da je naša zunanja politika brez prave hrbenice, da Pašić izigrava Ninčiča, da se diplomat bori z diplomatom. Jasno je videti vso nestanovitnost od partijskih miz dirigirane diplomacije.

Vsa tega četrtletja enkrat se sproži misel o koreniti »rekonstrukciji« naše zunanje službe. Morda je to dobra volja g. Ninčiča, ki ni kdovekako vlepotezen

diplomat, ki pa ima nekaj dobre volje — morda je navadna izmišljotina. G. Pašić ve, da je to njegov pašalik in ne popusti za nobeno ceno. Zato pa doživljamo tragiko, da naša diplomacija — pretežno srbska — ne more rešiti naši državi tištega ugleda, ki si ga je pridobila srbska vojska.

Težka obtožba ruskih monarhistov v Jugoslaviji.

Ruski demokratičen dnevnik »Dn«, ki izhaja v Berlinu, je objavil zanimiv dopis svojega beograjskega poročevalca, ki nam kaže, kakšnih sredstev in zvez se poslužujejo nekatere družabne skupine, da pridejo do moči. Ruski monarhisti v Jugoslaviji so namreč sklenili alijanco s Prebujajočimi se Madžari.

Stiki med obema organizacijama datirajo iz leta 1921, ko se je mudil v Budimpešti knez Golierju-Maraulin, ki je imel daljša posvetovanja z nekronanim madžarskim kraljem Horthyem. Horthyeva vlada je dovolila vojaškemu agentu gen. Wranglu primeren kredit, nakar je začel organizirati ruske oddelke; častnike in moštvo je poslala ruska emigracija iz Bolgarije in kraljevine SHS.

Glavni agent madžarsko-ruske organizacije v Beogradu je bil prosluli general Komisarov, ki je sedaj v sovjetskih službah in so ga pred kratkim v Berlinu aretirali, ker je na račun sovjetske vlade preskrboval nemškim komuni-

stom orožje in municijo. Pri njem so našli listine, ki ga težko kompromitirajo, med njimi načrt o razpustitvi jugoslovanske vojske, intendantske račune, topničarske osnutke itd. Ruskim monarhistom, ki so bili takrat v Jugoslaviji na zenitu svoje slave, se je posrečilo afero potlačiti in Komisarov je bil samo izgnan iz Jugoslavije. Da bi se izkazal »hvaležnega«, je stopil kmalu na to v službo sovjetske vlade.

Na pravoslavnem cerkvenem kongresu v Sremskih Karlovcih se je pojavila pomembnejši potni listom, glasečim se na ime Berton, prosluli organizator Prebujajočih se Madžarov in svak adm. Horthyja, kapetan Tibor Ekhardt. V Karlovcih, kjer je glavni štab armade gen. Wrangela, je bil izdelan načrt o skupnem nastopu madžarskih in ruskih monarhistov proti Jugoslaviji. Pustoloveci upajo, da se jim posreči zrevolucionirati madžarsko in drugo nezadovoljno prebivalstvo Banata. Tu so Ekhardtovi agentje še vedno na delu. S pomočjo nekaterih ruskih generalov si skušajo pridobiti ruske častnike in kozake.

Med Rusi pa so večinoma pošteni ljudje, ki so Jugoslaviji hvaležni za gostoljubnost, zato pa monarhistično-pustolovska agitacija ne uspeva. »Dn« pravi, da v zvezi temu ni treba zapirati oči pred zločinskimi delovanjem »Prebujajočih se Madžarov« in voditeljev ruske monarhistične emigracije.

Vojaška konvencija Madžarske z Bavarsko, ki jo podpirajo predsednik Najvišjega monarhističnega sveta, bivši predsednik črnosotniške Zveze pravil

VENIZELOS PREVZEL GRŠKO VLADO.

Atene, 12. januarja. (Izv.) Nova vlada je končno sestavljena. Venizelos je prevzel predsedstvo brez vsakega drugega portfelja.

BORZA.

Curich, 12. jan. (Izv.) Sklepni tečaj: Pariz 28.30, Beograd 6.45, London 24.63, Praga 16.80, Milan 25.30, Newyork 576.25, Dunaj 0.008110, žig. krone 0.008110, Sofija 4.15, Bukarešta 2.85.

ruskih ljudi Markov II. in drugi ruski monarhistični voditelji ter cela vrsta političnih pojavov kažejo na to, da utegne priti spomladi k dogovorjenemu skupnemu nastopu proti Jugoslaviji.

Zgornje vrste smo povzeli po praškem dnevniku »České Slovo«, ker ruskega lista »Dni« žal ne dobivamo. Afera Komisarova je znana tudi naši javnosti, zanimivo pa je, da je mož po izgonu iz Jugoslavije stopil v sovjetsko službo. Takšne »Ruse« so podpirali izvestni krogi v Beogradu!

Se vedno se nahaja v naši državi ekspozitura ruske monarhistične zveze, general Wrangel še zmeraj tiči v Karlovcih. Tu se nahaja tudi petrograjski mitropolit, hud ruski monarhist, cezaropapist in reakcionar Pobjedonošev. Njemu in njegovi klikli je pripisati, da srbskopравoslavna cerkev še ni pristala na izenačenje koledarja. Rusko monarhistično vodstvo je dnevnik »Dni« obtožil najhujšega dejanja, ki ga more gost storiti v hiši, kjer uživa zavetje in gostoljubje; obtožil ga je izdajstva jugoslovanskih državnih interesov. Preko tega ni moči iti z navadnim demantjem. O sumljivih zvezah ruskih monarhistov v Jugoslaviji se ne govori že od včeraj.

Značilno je, da se tudi s te strani namiguje o odločilni spomladi. Aleksander Todorov je že pred tedni napovedal spomladansko ofenzivo v Macedoniji. Prebujajoči se Madžari pa očitno čakajo, da se kje »sproži«. Radič hoče spomladi volitve...

Ne verjamemo senzacionalnim prerokovanjem. Toda politična atmosfera je še vedno izpremenljiva in je treba modrih krmilarjev. Ali jih imamo?

Vsekakor pa so ruski monarhisti dolžni točen in odkrit odgovor: Ali so jim znane zveze njihovega vodstva in ali še morejo ostati v naši državi, če jih odobravaljo?

Politične vesti.

* **Likvidacija oddelka za kmetijstvo v Ljubljani** se bo glasom najnovejših poročil pričela izvrševati že te dni. Pri posameznih oblastnih upravah se nameravajo uvesti posebni kmetijski oddelki. Čujemo, da se že mešetari za kulisami o tem, kdo naj bo vodja tega oddelka za mariborsko oblast in »Jutro« je že tudi vedelo poročati, da pride na to mesto bivši poslanec SKS iz ljubljanskega volilnega okrožja, živinozdravnik g. Rajar. Ne bomo govorili o njem in ne proti njemu kot politiku. To je pri tem vprašanju postranska stvar. Povdariti pa moramo, da dozdaj naša javnost niti najmanj ne ve o g. Rajarju kot kmetijskem strokovnjaku in da se na polju gospodarskega dela dozdaj mož še ni nikjer odlikoval.

Važnost morja in pomorstva za našo državo.

Josip Miličič, Maribor.

Malo čitamo o pomorstvu v političnih, a še manj v strokovnih, gospodarskih listih, da si bi bil že davno čas, da bi začeli energično propagando in mu posvetili še večjo pažnjo, saj služi blagostanju našega narodnega gospodarstva in države sploh. Zato bom navedel nekaj važnih momentov, ki jih mora naša javnost poznati; gre pred vsem za razmerje med »Jugoslovanskim pomorcem« in »Jadransko stražo«. Želim zbuditi zanimanje pri onih, ki se do sedaj še niso toliko zanimali za pomorska vprašanja.

Ob naši obnovitvi in ujedinjenju so merodajni činitelji storili mnogo napak, ki se še do danes niso dale popraviti, tako v kulturno-prosvetnem, kakor tudi v narodno-gospodarskem oziru.

Tako so se nekateri kulturno-prosvetni delavci, trdno preverjeni o uspehu, odločili za propagando naših pomorskih teženj, čeprav so znali, da jih vlada in ostali mogotci ne bodo podpirali, še manj pa jim pomagali. Začeli so izdajati koristno propagando revijo »Naše more«, ki je izhajala v Dubrovniku. Gotovo bi uspela, če ne bi — kakor še danes — prevladovala v javnosti notranja in zunanja politika, za katero se vsakdo več ali

Za vodstvo pač ne more zažestovati živinozdravniška praksa, niti ne par let poslančevanja. Ker so pri stvari globoko tangirani interesi celokunega kmetijstva v mariborski oblasti, kličemo odločni »Roke proč!« onim zakulisnim spletkarjem, ki izigravajo zadevo zopet s političnega vidika. Dovolj je trpelo naše kmetijstvo pod ljubljansko hegemonijo in baš iz ozirov na naše kmetijstvo smo se borili za mariborsko oblast. Imamo dovolj sposobnih naših ljudi, rojakov iz mariborske oblasti in dobrih poznavalcev našega kmetijstva. Velikega župana g. dr. Ploja prosimo, da varuje interese našega kmetijstva in ne pripusti importa ljudi, ki bi ne bili drugega nego politiki in eksponenti kake stranke! Upamo, da v tem oziru zastopajo isto stališče tudi kmetijski pristasi SKS v mariborski oblasti!

* **V narodni skupščini** pride na dnevni red zakon o centralni upravi države, proračun, zakon o ukinjenju ministrstva za konstituanto.

* **Konferenca Male antante** v petek 11. tm. je razpravljala o zunanji situaciji držav Male antante. Konstatirano je bilo, da hočejo ohraniti prijateljske odnose s vsemi državami. Glede bolgarskega in grškega problema se je izrekla soglasnost naziranj vseh treh držav. Podrobnosti razprav niso znane.

* **Prihodnja konferenca Male antante** bo po današnjih dispozicijah čez šest mesecev v Pragi.

* **Dr. Spaljaković — odžagan?** Kakor smo poročali, je naš pariški poslanik dr. Spaljaković baš ob pričetku konference Male antante napisal članek proti obnovi odnosajev z Rusijo. V petek je bil klican k Pašiću. Zvečer se je razširila po Beogradu vest, da je predložil Pašiću ostavko kot poslanik.

* **O našem razmerju do Italije** so razpravljali državniki Male antante na svoji drugi konferenci dne 11. tm. Dr. Beneš in Duca sta z zadovoljstvom konstatirala, da se obstoječa nesoglasja med Jugoslavijo in Italijo vedno bolj zmanjšujejo v pravcu prijateljske rešitve in zblizanja obeh držav. Ko bi le bilo res!

* **Francoski senat odklanja volilno reformo.** Iz Pariza poročajo: Odbor senata za volilno reformo je odklonil nov volilni red, ki ga je zasnovala zbornica.

Dnevna kronika.

— **Himen.** Poročila se je v Ormožu gospodična Ela Rakuševa, posestnica ter zavedna Slovenka z g. dr. Štankom Kovarčičem. Obilo srečel!

— **Kraljevo darilo.** Za poškodovane po poplavih v Sloveniji in na Hrvaškem je kralj nakazal Rdečemu križu iz svojih sredstev 100 tisoč dinarjev.

— **Volitev v dohodninske cenilne komisije.** Iz Ljubljane smo dobili oklic, podpisan od zastopnikov gospodarskih orga-

manj zanima, dočim za ostale koristne stvari ljudje nimajo časa, še manj pa denarja. (Umevno je, da so veselice izključene!) Na ta način ne more uspeti niti najidealnejše zasnovana stvar. Tako je morala tudi ta prva, prosvetno-pomorska revija »Naše more«, prenehati, kar je bilo velika škoda za naše trgovsko-gospodarsko življenje in napredek. Učoč se ma neuspehu drugih so se sestali pred štirimi leti s pogumno, močno in vztrajno voljo nekateri naši ugledni in hvalevredni pomorski strokovnjaki in publicisti, da se lotijo važnega, a težkega dela. Organizirali so se v »Klub jugoslovanskih pomoraca« v Zagrebu in se odločili, izdajati še popolnejšo strokovno, a poljudno pisano pomorsko revijo »Jugoslovanski pomorac«. Številni sodružniki so se odzvali, razumevajoč veliko nalogo, njim na čelu glavni urednik in utemeljitelj revije, pomorski publicist in strokovnjak Rudolf Črnič, poročnik trgovske mornarice in tajnik kluba. Kolikor mi je znano, je izšla prva številka v 800 izvodih, ki so že davno razprodani. Novi naročniki so stopnjem rasli in presega število letšnjih naročnikov iz vseh krajev naše države že 2000. A še vedno ni vlada pokazala, da se zaveda svojih dolžnosti do pomorske propagande; niti z eno potezo peresa ni priporočila revije, še manj, da bi jo dala naročiti za državne institucije (šole, knjižnice, vojsko itd.).

V kolikor razberemo iz revije »Jugo-

nizacij vseh političnih barv, v katerem se pozivajo volilci za volitve v dohodninske cenilne komisije, naj nastopijo enotno, naj upoštevajo edino gospodarske razmere, se postavijo na izključno gospodarsko stališče ter določijo enotne gospodarske kandidatne liste. To bi bilo tudi edino pametno. Žal pa gre pri nas strankarska strast pri klerikalcih tako daleč, da so za cenilne okraje v mariborski oblasti že postavljeni brez sporazuma v gospodarski krogi svoje strankarske kandidatne liste. Trgovske in obrtne organizacije zadeve niso žal vzele resno in so čakale, da jih je prehitela strankarska ekskluzivnost klerikalcev. Edino v slovenjegraškem okraju in — kakor čujemo — tudi v Mariboru so postavljene skupne liste, kakor je edino pravilno!

— **Koncil pravoslavne cerkve** se vrši na spomlad v Nišu.

— **Vozne cene na železnicah.** Ministrstvo saobračaja je odredilo, da se izenačijo vozne cene na progah južne in državni železnici.

— **Iznane istrske duhovnike** bo sprejel splitski škof dr. Bonifačič v svojo škofijo.

— **Nove cigarete »Mala antanta«** je državna monopolna uprava v četrtek dala v promet.

— **Lepota? Svežost Mladosti?** Priljubljena vnanjščina? Vse to si lahko prihranite in zbrinite prerano ostarelost edino z racionalnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izvanrednega delovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote Elzaobrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 Din), Elzapomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 Din), Elza liližno milo lepote (4 kose s pakovanjem in poštino 40 Din.) z 10% doplatka in drugi Elza - preparati kakor Elza cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda itd.; adresa: Lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatsko.

— **Volčki na Kranjskem.** Dne 10. tm. je neki lovec v obč. lovišču v Predvoljah pri Kranju ustrelil 17 kg težkega volka.

— **Samomor osječke lepoticke.** Pred leti je vzbujala v Osijeku živahen interes in senzacijo lepotic Katia Schmidt s svojo junosko postavo in venerično lepoto. Bila je žena uglednega meščana. Po njegovi smrti se je odselila v Budimpešto, kjer je pa morala sčasoma prodati vse imetje, da se je prehranila, in je padla v vedno večjo bedo. Ko ji je vsega zmanjkalo, se je vrnila domov in so jo sorodniki v Apatinu v veseljem sprejeli. Vendar je njena žalostna usoda tako uplivala na njeno duševno stanje, da se je na Božič v podstrežju obesila, kjer so jo po dolgem iskanju našli že mrtvo.

— **Dvoboj s sekirami.** Kot najbolj iznajdljivi v izboranju orožja za dvoboj so bili doslej na glasu Američani. Izgleda

slavenski pomorac, je njen glavni smoter:

1. Da propagira naše morje in pomorstvo, ki je izmed vseh današnjih vprašanj najaktualnejša rešitev našega življenjskega pomorskega prometa, ki se vedno bolj razvija na vseh naših pomorskih bazah.

2. Da piše o vsem onem, kar je elementarno potrebno in važno za ljudi, ki sodelujejo aktivno ali žele sodelovati pri obnovi našega pomorstva.

3. Da vzbudi zanimanje za pomorska vprašanja pri onih, ki ne vedo in ne pomislijo, kaj in koliko nam je vredno morje in da jih obenem informira o težnjah, mukah in borbah našega primorskega elementa, ki je zrasel z morjem, ki ljubi to državo in vidi njen napredek na morju.

4. Da pouči o tej koristi vse državljane in s tem državo samo.

Iz tega programa vidimo, da je revija eminentne važnosti za naše pomorstvo.

Mnogo več čitamo o nedavni ustanovitvi društva »Jadranska straža«, ki je enaka pokretu »Jugoslovanskega pomorca«, a stremi tudi po državni obrambi na morju, to je vzbuditi hoče interes za gradnjo naše vojne mornarice.

»Jugoslovanski pomorac« in »Jadranska straža« ne sodita v vrsto političnih revij, ampak sta popolnoma nadstrankarska, kar kaže njun program izražen z besedami: »Dvignimo, prebujajmo in

pa, da so jim to mesto odvzeli Subotičani. Na Silvestrovo se je namreč odigral v Subotici nenavaden dvoboj — s sekirami. Sosea Nagy in Sep sta bila stara sovražnika. Na Silvestrov večer je prišel Nagy precej vinjen domov in je v svojem stanovanju s svojimi vinskimi tovariši prepeval. To je sosedu Sepa tako ujezilo, da je prihrumel v Nagyjevo stanovanje ter ga začel zmerjati. Vmešale so se seveda tudi ženske, kar je povzročilo še večjo zmedo. V prepiru sta nasprotnika pograbila sekire ter se začela medsebojno obdelovati. Po kratkem dvoboju je Nagy podlegel z razsekano glavo. Prenesli so ga takoj v bolnico, kjer pa je že po par urah umrl.

— **Ena se izpoveduje, druga pa krađe.** Ta nenavadna dogodbica se je odigrala pred par dnevi v cerkvi sv. Petra in Pavla v Osijeku. Pred spovednico sta se sešli dve pobožni deklici, neka Micika Pfu, prodajalka in druga znanka iz spovednice, katero je Micika večkrat videla v cerkvi, ko se je izpovedovala. Ker je klečala ravno za njo pred spovednico, jo je Micika naprosila, naj ji drži njeno ročno torbico, dokler se ona izpoveduje. Neznana znanka je to uslugo prav rada storila. Ko pa se je Micika že rešila svojih grehov ter odstopila od spovednice, da napravi prostor neznanki, ki ji je izročila torbico, je zapazila, da te nikjer več ni. Ta je namreč med tem, ko se je Micika izpovedovala, s torbico izginila. V torbici je imela Micika Pfu vse svoje premoženje, nekaj nad 250 D. Vsa žalostna in oropana vseh sredstev se je uverila, da niti najbolj pobožni ženski ni več zaupati, pa niti ne pred spovednico.

— **Ogromen zvon, dar Jugoslovana.** Naš rojak, g. Milan Pupin, profesor na univerziteti v Newyorku je poklonil ohridski cerkvi ogromen zvon, težek 2800 kg. Zvon je že instaliran in je prvič zapel z zvonika ohridske cerkve na božični večer.

— **Uspeh vztrajnosti in marljivosti.** Te dni je bil na praški univerzi promoviran za doktorja filozofije nek Adolf Fischer. Fischer je v začetku svetovne vojne kot navaden mizarski pomočnik odrinil k vojakom in prišel v rusko ujetništvo, kjer je bil poslan v neko sibirsko taborišče. V ujetništvu je pridno študiral ter je po svojem povratku iz ujetništva l. 1918 položil na praški gimnaziji matura in se vpisal na univerzo, kjer je napravil vse izpite z odliko.

— **Rdeči sneg.** Ni padal v rdeči sovjetski Rusiji, temveč v Halmstadu na Švedskem. Prebivalstvo je bilo hudo prestrašeno. Raziskava je dognala, da so se sneženih kristalov oprijele majhne rdeče ličinke izvestnih žuželk. V Londonu pa so to razlago zavrgli. Sicer pa je znano, da je padal rdeči sneg tudi v Alpah in v Pirenejih. Tam je pordel od drobčkanega peska, ki ga je veter zanesel iz Sahare.

vzbujajmo zanimanje za naše Jadransko morje! (»Jugoslovanski pomorac«) in »Obnovimo našo trgovsko in vojno pomorstvo!« (»Jadranska straža«).

Vzlic temu mislijo mnogi, da je ena ali druga revija nepotrebna. Zato hočem izpregovoriti tudi o tem par besed:

1. Vsak pojedinec je dolžan, da si naroči »Jugoslovanskega pomorca« ter »Jadransko stražo«, ker sta nam ta lista kazi pot za naše in tuje pomorstvo. Posebno bi ne smelo biti niti ene narodne hiše, ki bi ne bila včlanjena v »Jadransko stražo«.

2. »Jugoslovanskega pomorca« bi si morali naročiti trgovski, industrijski, obrtniški, gospodarski, bančni, profesor-ski, učiteljski sloji, dalje v prvi vrsti vse trgovske in obrtne zbornice, kavarne, restavracije, gostilne ter čitalnice; v drugi vrsti vsa kulturno-prosvetna društva in razne delavske organizacije.

3. »Jadransko stražo« pa v prvi vrsti politiki vseh strank, državni zavodi ter višji uradniki; v drugi vrsti pa vsi, ki imajo »Jugoslovanskega pomorca«. Povrh je pa dolžnost denarnih tj. bančnih, trgovskih in drugih gospodarskih krogov ter vlade same, da začno delati na to, da se vložijo kapitali v naše ladjedelnice in parobrodna društva.

Znano je, da leže na zemeljski obli ob morju samo štiri slovanske države in sicer v prvi vrsti Jugoslavija, potem Rusija, Bolgarska in Poljska. Žalostno in sramotno in, kar je najglavnejše, škodljivo

— Usoda poljske marke. V zadnjem času je poljska marka zopet naglo padla, dasiravno imajo na Poljskem vlado, ki z vso verno »zdravje« poljsko valuto. Za eno češko krono je treba plačati 320.000 poljskih mark.

— Potenila angleška podmornica. — Angleški admiralat objavlja, da je podmornica L 24 pri Rortlandu utonila in sicer vsled udara z bojno ladjo »Resolution«. Vsa posadka je utonila.

— Nesreča v tkalnici. V Bradfordu na Angleškem se je v tkalnici porušila streha. Ena oseba je bila pri tem ubita, 20 pa težko ranjenih.

— Trikrat v tednu ded postal je neki ubogi krojač na Češkem, ki so mu njegove tri omožene hčerke tekom enega tedna porodile tri vnuke.

— Strašen vihar na zapadnih obalah Evrope. Iz Pariza prihajajo vesti o silni nevihti dne 10. tm. na celi obali Bretagne, Anglije, jugozapadne Francije in Španije. Viharji so bili tako strašni, kakor že ne od sedemdesetih let minolega stoletja. Valovi so prodirali globoko v deželo, uničili celo vrsto hiš in napravili ogromne škode v tovarnah. Cela vrsta ladij se je odtrgala od sider in bila pogrnana na morje.

— Nov izum. Minolo soboto je privozil iz Newyorka v Liverpool parobrod Cunard linije »Latonia«. To je prva angleška ladja, ki je opremljena z novim izumom, z avtomatskim krmilom, in na kateri sta dozdažno krmilo in krmilar nepotrebna. Na »Latoniji« so sicer za prvo vožnjo še nastavili krmilarja, vendar njegova intervencija ves čas potovanja ni bila potrebna. Kapetan Britton izjavlja, da je potovanje na parniku z avtomatskim krmilom za 75 odstotkov boljše in lepše nego na parniku z ročnim krmilom.

— Novo zdravilo zoper raka je iznašel japonski profesor Mathrushto in poroča o njem v zadnji »Deutsche Medizinische Zeitschrift«. Zdravilo se imenuje »Careynomalyte« in je bilo že v 3717 slučajih uspešno rabljeno.

— Nova najdba astronomov. Iz Londona poročajo, da so ameriški astronomi odkrili na iztočnem robu solca veliko solčno pego z dvakrat večjim premerom nego je obseg zemlje. Astronomi prerokujejo nevarnost velikih magnetičnih neviht.

— Saloni sadistov na Dunaju. Dunaj ima novo senzacijo. Policia je zaprla učiteljico jezikov Gadewee-Kadinetrovo, ki je v svojem stanovanju Biberstrasse 9 prirejala sadistične sestanke, na katerih je otroke revnih staršev na rafiniran način pretepala in mučila, da bi za visoko nagrado zadovoljila sadistični pohot spolno abnormalnih ljudi. K nji so zahajali stalno nek trgovec, nek zdravnik, nek vseučilišni docent, dalje sin znanega

dunajškega veletrgovca ter še neka odlična oseba, čije ime pa ni prišlo v javnost in ki velja kot pravi apostol pravosti (bo najbrže iz posvečene kaste). To so bili stalni gostje, slučajnih pa je bilo veliko več. Kolikor je bilo dosedaj ugotovljeno, je Kadinetrova zlorabljala v sadistično-perverzno namene svojo lastno hčerko, neko 13letno deklico in 11letnega fantka. Dvojica od aretiranih sta oženjena in večkratna očeta ter ni o njima nihče niti slutil, da imata perverzne nagone.

Dopisi.

Svečina. Pri nas so tudi še takšni velegermani, ki ne morejo pozabiti, da so Nemci in renegati pri nas nekoč gospodovali nad nami Slovenci ter mislijo, da nas še lahko tudi danes po mili in dragi volji opsujejo. Zlasti jih zadeneš v živo, če za odpadnike slovenskega naroda rabiš besedo nemecur. Tako se je zgodilo, da je eden teh velegermanov g. Germantz (kakor vidite, pristno nemško ime iz teutoburških gozdov!) na grd način žalil zavednega Slovenca. Zato bo moral glas sode mariborskega sodišča 2 dni živeti ob ričetu. Počasi se bo našim nepristnim Germančkom ohladila prevročna pruska kri, saj pravi Nemci se itak obnašajo dostojno in pametno.

Ormož. Nova dvorana tukajšnjega Katoliškega doma je bila namenjena društvenim svrham. Telovadili naj bi v njej Orli, ter prirejala gledališne igre Marijina družba. A ker ni telovadcev in ne igralcev, zato služi sedaj ta prostor tretjemu v korist. Tukajšnji ključar Avg. Kreutz je namreč vzel dvorano v najem, ter jo preuredil v kino, kateri osebam okoli Katoliškega doma bolj ugaja, kakor telesna vežba in duševna omika.

Iz zgornje Savinjske doline. Pri spravljanju lesa je težko ponesrečil p. d. stari Mokrin z Rečice. Polomilo mu je obe nogi. Na enak način pa je smrtno ponesrečil pri Novi Stitvi Suhovršnik. — Pri nas pravijo, da se nam bližajo »še vse hujši cajlie, ker so nas začeli obletavati zlovešči tiči. Ampak iz radovednosti pa vseeno riskiramo eno uho za lepega in modrega fantka Mirče Pušenjaka. Čudovito lepo zna ta gospod govoriti, kadar majo z glavico. Sicer pa smo rekli na tem »flosarskem« shodu pri Sv. Frančišku, kjer nam On je dejal, da nam bo on izposloval znižano vožnjo na železnicah, da kdor veliko govori, veliko ve, ali pa — pika.

Verželj. Ker se nas napada, se hočemo braniti. V zadnji številki »Murske Straže« so se nas zopet lotili. Med drugim izdaja dopisnik dotičnega članka sledeče: »Prišel je prosit fant, naj bi se mu dovolilo, da bi pel moški zbor pri polnočnici. Ker se mu pa ni posrečilo dobiti dovoljenja, je šel iz — maščevanja — v spo-

ločnost in vztrajnost, spretnost in žilavost južnih primorskih Slovanov na morju, o katerih pripoveduje zgodovina svetovnih narodov, ki pa so se izkazali do sedaj vedno v tuji službi. Sedaj je čas, da začnemo delati zase. Radi tega vlivajmo in vsajajmo ljubezen do morja tudi potomstvu, ki naj bo ponosno pri spominu na svoje prednike.

Da lahko kar najbolje in najuspešneje pomagamo, je treba, da se navduši za pomorsko idejo mlada generacija, z njo pa tudi vsa široka inteligenca.

Iz tega vidimo, da je pred vsem dolžnost naše javnosti, pokazati razumevanje, smisel in nepremagljivo voljo za vprašanje našega pomorstva, ker pride vlada v poštev šele v drugi vrsti; ona se nikakor ne bo mogla vsemu temu izogniti, ko se bo prepričala in uvideala, da se vsi zavedamo svoje naloge brez ozira na razred in zemljepisni položaj.

Poznavajoč agilnost našega slovenskega čustva, apeliramo na vse narodne predstavitelje ter na voditelje političnih strank, da pokažejo naši in tuji javnosti, da znajo ceniti naše pomorstvo, ker samo tako se bomo lahko pripravljali na boljšo bodočnost. To naj svedoči našim potomcem, da smo razumeli v dobi osvobođenja, kje je naša prava sila in napredek. Končam z geslom »Jugoslavskega pomorca« in »Jadranske straže«: Propagirajmo našo glavno devizo: Bodočnost Jugoslovije leži na morju! in s klicem: Jugoslovenci na morje!

vednico tukajšnjega sal. zavoda in tam spovedoval ženske. Ker je veržejškim fantom mnogo ležeče na časti, obsojamo dotično laž, da ne rečemo »nesramno« laž. Prvič ni bil fant, ki se je obnašal tako nenravno v cerkvi, v nobenem stiku z našim pevskim društvom. Drugič je pa bil prosilec za imenovan pevskega zbora pristaja nam nasprotno, torej stranke SLS. Pripomnim še, da je gospod, katerega smo odposlali k g. župniku, obče priljubljen, pošten, dostojnega obnašanja in čeravno pristaja nasprotno stranke, v svoji politiki zelo trezen in zmeren ter nikakor ne dopušča, da bi se ga spravljalo v stik z onim netaktnim vedenjem v zavodu. Toraj, gospod dopisnik dotičnega članka, ne spravljajte na dan takih gorostasnih neumnostih, laži in neslanosti ter pišite samo to, o čem ste faktično prepričani. Toliko za enkrat! Če nas pa še enkrat napadete, bomo prišli na dan z dokazi, ki Vam ne bodo nič kaj prijetni.

Celiske vesti.

Novo trgovino z moko, žitom in z železnimi pridelki je odprl v Razlagovi ulici (hotel Union) v Celju g. Fr. Videnšek, bivši ravnatelj zadruga »Sloga«.

Občni zbor Sokolsk. društva v Mariboru
DANES V NEDELJO OB POL 9. URI
dop. v mali dvorani »Narodnega doma«.

Izpred sodišča.

Prekmurski »Junaki«.

Dne 5. novembra 11. je napravil orožnik Franc Zagar iz Križevce, okraj Murska Sobota, pri Mihi Domojnci v Domajnskevi hišni preiskavo, ker je zvedel, da poseduje Domojnci samokres. Preiskava je ostala brezuspešna. Radi tega se je Domojnci razburil in ozmerjal orožnika z besedami: »Ven se poberi, slavska svinja, jaz se o..... na vaš zakon.« Z ozirom na to žalitev je orožnik Domojncija aretiriral in odvedel po cesti proti Križevcem. Ko je bil orožnik z aretovancem že kak kilometer od hiše proč, prideta za njim Miha Domojnci stari ter posestnik Šandor Bačič. Ker sta šla tik orožnika, jima ta veli, naj se odstranita. Naenkrat pa sta od vzhajaj zagrabila za orožnikovo puško. Orožniku se je sicer posrečilo jima iztrgati puško, toda v naslednjem trenutku ga zgrabi aretiraneec in Bačič, stari Domojnci pa prime spet za puško. Pri ruvanju se je puška prelomila, stari Domojnci je obdržal kopito, orožnik pa cev. Orožnik se ni mogel

braniti, ker sta ga držala Domojnci in Bačič. To priliko je porabil stari Domojnci in je parkrat udaril orožnika s kopitom po glavi. S tem mu je prizadjal lahke telesne poškodbe. Nato so vsi trije nasilneži zbežali. Oba Domojncija sta pobegnila na Madžarsko in od tam v Avstrijo, Bačič pa je bil drugi dan aretiran. Okrožno sodišče ga je obsodilo radi hudodelstva po § 98 srb. k. z. na 2 meseca težke ječe.

Še en mlad pokvarjenec.

15-letni, v Meran pristojni Jurij Ebner, je bil pri Karolu Golčniku v Framu, okraj Maribor, kot mlinarski vajenec zaposlen. Nekega dne meseca oktobra 11. je ukradel svojemu delodajalcu vrečo moke v teži 20 kg, dne 20. novembra 11. pa srebrno uro in vrečo. Ebner je nadalje dne 17. novembra 11. in teden dni poprej vsakokrat nameraval ukrasti vrečo moke po 20 kg, pa je bil obakrat zasačen. V noči na 25. novembra 11. je v družbi neznanega tovariša ukradel trgovcu Sergeju Vabiču ročni voziček, Antoniji Mlač pa 2 kokoši. Ebner, ki mu očitane tatvine odkritosrčno prizna, je bil obsodjen na 3 mesece težke ječe.

Oholi marenberški Velegermani.

29-letni posestnik in trgovec Hartwig Schober v Marenbergu je dne 3. decembra občinska uslužbenca Zdravka Stangl in Franca Ričla v Marenbergu razžalil s besedami: »Schaut's, dass Euch drukt's, sonst kriegt einer was zum Schädle Schober, ki žalitev prizna, je bil pred okrožnim sodiščem obsojen radi pregreška po § 104 srb. k. z. na 300 D denarne kazni.

Sport.

! POLNP. Vsem klubom se naznanja, da se je spremenil naslov za ljubljanski nogometni podsavez na LNP Ljubljana, poštini predal 18. — Nadalje se sporoča vsem klubom mariborskega področja, da se sklicuje za ponedeljek 21. tm. sestanek vseh klubov v svrhu izvolitve novega PO. Sestanku morata prisostvovati po dva delegata vsakega kluba in sicer po možnosti predsednik in tajnik. Sestanka se udeležijo tudi delegati NP iz Ljubljane. Sestanek se vrši točno ob 20. uri v knjižnici sobi Grajske kleti in se k njemu vabijo vsi savezni in začasni sodniki.

Mornarica veže najoddaljenejšo državo! Gradimo našo mornarico! Jačajmo, Jadransko Stražo!

Nekaj o »Študijski knjižnici« v Mariboru.

Iz kronike leta 1923.

S 15. marcem 1923, t. j. z dnem, ko je mestna občina imenovala posebnega knjižničarja, je bila v »Študijski knjižnici« upeljana redna knjižničarska služba, hkrati pa je tudi bila knjižnica odprta na občinstvu. Od tega časa pa do 31. decembra 1923 se je povečalo število knjig potom daril, nakupa, zamenj in dolžnostnih izvodov za 1427 zvezkov; sem pa niso vštetli številni politični in strokovni listi in dopolnila raznih zbirk. Natančna katalogizacija knjig sicer še ni popolnoma zaključena, vendar pa je gotovo, da je dne 31. decembra 1. l. štela »Študijska knjižnica« najmanj 14.000 zvezkov.

Vsled preobremenosti knjižničnega osebja ni bilo mogoče zbirati statističnih podatkov o obisku knjižnice. Lahko pa rečemo, da je dnevno prihajalo v knjižnico 15—20 oseb. Na dom je bilo tekom devet mesecev izposojenih 2592 knjig.

V letu 1923 ni dobila uprava knjižnice niti dinarja državne subvencije, čeprav se večina obiskovalcev našega kulturnega zavoda rekrutira iz tukajšnjih državnih srednješolskih zavodov. Knjižnica je bila tedaj zavisna od prispevka, ki ga daje mestna občina — 5000 Din. — in od prostovoljnih darov tukajšnjih bank, ki so iznašali v preteklem letu 12.040 Din. Od prvega prispevka je uprava krila naročnino in stroške za najpogostejšo vezav-

knjig, povrh tega je nakupila nekaj novih večjih del; prostovoljni prispevki pa so se uporabili pretežno le za notranjo ureditev knjižnice. S temi prispevki, ki so se jim pridružili številni darovi v lesu, s katerimi so pokazale hvalevredno kulturno zanimanje naše lesarske tvrdke, je bilo mogoče opremiti eno knjižnično dvorano tako, kakor zahtevajo moderne potrebe. V letošnjem letu namerava knjižnična uprava preurediti in primerno opremiti tudi drugo dvorano, ki rabi kot čitalnica.

Omembno vredno je tudi to, da si je knjižnica koncem prošlega leta pridobila vse še nerazprodane publikacije Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu (147 zvezkov), v katerih jih ni že svojčas podaril bivši predsednik »Zgodovinskega društva« g. dr. Turner.

Tudi letošnje leto nima »Študijska knjižnica« pričakovati niti najskromnejše državne podpore. To zapostavljanje strani vlade je morala zopet omiliti mestna občina, ki je dovolila za nabavo najnujnejših knjig znesek 20.000 Din. Povrh tega gredo na račun mestne občine vsi stroški za osebje, kurjavo, razsvetljavo in čiščenje prostorov.

Pristavimo naj, da bi knjižnica potrebovala le za neobhodno potrebno vezavo knjig najmanj 80.000 Din. Večje knjižnice, kakor je in hoče biti »Študijska knjižnica«, ni mogoče urediti stvarno in strokovno, dokler leži na tleh tisoče večaličani dragocenih knjig, med njimi tudi

vsej slovanski javnosti in državam je, da dovoljujejo tujim ladjam pomorski promet v svojih vodah. Temu bi morali odpočiti vsaj mi kot pomorska država, kolikor nam dopuščajo moči, nikakor pa ne gre, da čakamo prekrizanih rok, zadovoljujoč se z drobtinami v lastni hiši.

Prav tako opozarjam javnost na nedavno izšlo brošuro uglednega strokovnjaka, g. prof. Steve Ostermana pod naslovom »Rijeka — novi Dubrovnik«, ki se dviga z dalekosežnimi svojimi pogledi na vse imperije, politične in kampanilistične, in svojimi izvajanjmi sega v daljno bodočnost našega naroda na morju.

Naša dolžnost bi bila, da bi zainteresirali za stvar tudi ostale naše slovanske brate in sicer s propagandnimi listi in brošurami v njihovih jezikih, kakor so začeli že celo bratje Čehi z listom »Naše more«, ki izhaja kot priloga lista »Jugoslavski Čehoslovaki«, ki izhaja v Daruvaru ter z listom »More« v Pragi.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da leži rešitev države in naroda edino le na polju gospodarstva, trgovine in industrije s pomočjo trgovske mornarice, a da bomo vedno pripravljeno braniti vse to s pomočjo vojne mornarice. Zato bodimo samozavestni in ponosni, kakor vsi ostali kulturni pomorski narodi, ki zasledujejo, podpirajo in pomagajo z vsemi svojimi močmi in sredstvi pomorsko akcijo, ker so uvideli, da imajo na morju največjo prosperiteto in najboljšo rešitev vseh ekonomskih vprašanj.

Vsem narodom na svetu je znana od-

Mariborske vesti.

Maribor 12. januarja 1924

m Svetosavsko zabavo priredi Pravoslavna crkvena opština dne 27. o. m. Na programu je prvovrstni koncert s sodelovanjem naših odličnih umetnikov, Glasbene Matice in vojne muzike, nato pa ples. Dopoldne se vrši šolska proslava s sečenjem kolača. Otroci bodo izvajali apoteozo o narod. jedinstvu v narodnih nošah ter deklamirali domoljubne pesmi. Čisti dobicek gre v korist fonda za stavbo pravoslavne cerkve v Mariboru. Točen program bo objavljen naknadno. Pristop bodo imeli vabljeni in se bodo zadavne pozivnice v kratkem času razposlale.

m Sestava novega stanovanjskega oblastva v Mariboru. Pri stanovanjskem oblastvu I. stopnje v Mariboru so za leto 1924 nastale sledeče spremembe: a) Predsednik stanovanjskega oblastva je Aleksander Hrašovec, predsednik okrožn. sodišča v pok.; b) podpredsednik dr. Radoslav Pipuš, odvetnik; c) Prisledniki iz vrst hišnih posestnikov: Durjava Maks, Marin Stanko, profesor, Babič Franjo, Krulje Mihael, Beranič Josip, Pallaš Stanko, Dolček Stefan, Turk Anton, vsi hišni posestniki. d) Prisledniki iz vrst stanovanjskih najemnikov: Dr. Kronvogel Josip, dvorni svetnik v pok., Meglič Otmar, zasebni uradnik; Bahun Andrej, železničar; Bošnjak Martin, krojaški mojster; Aljančič Jernej, polkovnik v p.; Malenšek Josip, učitelj; Krajer Anton, zasebni uradnik; Tumpej Rudolf, pis. pomočnik j. ž. — Predsedniki razsodišča za določanje najemnine: Dr. Kronvogel Josip, dvor. sv. v p.; Raizner Ljudevit, podpred. bansk. stola v p. — Razsodniki za določanje najemnine iz vrste hišnih posestnikov: Marin Stanko, Glaser Julij, Murko Vid, Barta Leopold, Vincetič Ferdo, Lampe Franjo, Šerec Josip, Domicelj Franjo, Koštomaj Anton, Berdajs Vilko, dr. Orosel Oskar, Gulda Franjo, vsi hišni posestniki. — Razsodniki za določanje najemnine iz vrste stanovanjskih najemnikov: Dr. Vilko Marin, zdravnik; Nerat Anton, učitelj; dr. Pečovnik Adolf, prof.; Aljančič Jernej, polkovnik v p.; Kožuh Mirko, nadučitelj; Skofič Virgil, strojni mojster j. ž.; Premrou Vladimir, nadrevident j. ž.; Hrovat Anton, poštni kontr.; Gašparin Filip, real. prof.; Meglič Otmar, zasebni uradnik; Podlesnik Jakob, višji pis. predstojnik; Mohorko Josip, postajenačelnik.

m JADRAN, DRUŠTVO PRIMORCEV, priredi danes v soboto svoj III. zimski večer v svojih lokalih, restavracija »Kosovo«. Začetek ob 20. uri.

m Anketa industrijcev, trgovcev in obrtnikov. Dne 27. tm. se vrši v Zagrebu kongres pridobitnih krogov Jugoslavije. Na tem kongresu se bo razpravljalo o sledečih za gospodarske kroge aktualnih vprašanjih: 1. Davčna bremena gospodarskih slojev; 2. Prometna vprašanja; 3. Vprašanja kredita za trgovino, obet in industrijo; 4. Eventualnosti. — Da se določi delegate, ki naj se tega kongresa udeležijo in da se določijo tudi smernice, ki naj jih delegatje na kongresu enotno

veliko knjižnih raritet, ki bi spadale v posebne, pred ognjem zavarovane omare. Tudi v Novem letu nam ne preostaja nič drugega, kakor apel na someščane, ki so si v svesti kulturnega pomena »Študijske knjižnice«. Le s pomočjo zasebne iniciative in zasebnih sredstev bo spričo pavisnosti države mogoče nadaljevati kulturno delo, kakor ga izvršuje »Študijska knjižnica«.

Kar se tiče obiskovanja knjižnice in čitalnice, ostanejo veljavne dosedanje določbe, povišala pa se je pavšalna pristojbina za izposojevanje na dom, ki iznaša v letu 1924 deset dinarjev četrtletno. — Knjižnica je odprta strankam ob delavnikih od 15. do 18. ure.

Tretji izkaz darovalcev »Študijske knjižnice«.

Od kar je bil dne 19. oktobra 1923 objavljen II. izkaz darovalcev, je dobila uprava nastopne darove:

1. G. dr. Glančnik, veleposestnik na Rudčembregu, je poslal 50 desk za izdajo novih knjižnih polic.

2. G. Rupert Jeglišč, železninar v Mariboru, je dobavil brezplačno vse

zastopajo, so zastopniki gornjih korporacij sklenili, v to svrhu sklicati anketo, katera se vrši v nedeljo dne 13. tm. ob 10. uri dopoldne v restavraciji »Kosovo«, Grajski trg 1. Pozivljamo vse zainteresirane pridobitne zadrage in korporacije, da pošljejo na to anketo svoje zastopnike, ki naj potem od svoje strani imenujejo delegate. Korporacije in obrtne zadruge iz drugih krajev mariborske oblasti naj tudi imenujejo delegate in jih čimprej prijavijo Trg. gremiju ali Slov. obrtnemu društvu v Mariboru.

m Restavracija »Kosovo«. V soboto, dne 12. januarja podaljšana policijska ura do 1. zjutraj.

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 14. januarja predava g. inž. J. Kukovec Problem modernega individualizma v Ibsenovih »Strahovih«. Predavanje bo z miselnega in literarnega stališča zelo zanimivo. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer v mali kazinski dvorani. Dvorana bo zakurjena.

m Redukcija pri mariborskih poštah ali: kako skrbje radikalec za povzdigo našega prometa? Po svojem glavnem načelu: »Partija nad vse!« so se radikalec spravili tudi nad prometne ustanove v Sloveniji. Kako je na železnici, odkar so tam zavladali radikalec, je dovolj znano. O tem bi se dala napisati debela knjiga. Največ vedo o tem železničarji, ki 1. januarja niti plače niso dobili. Za železnico je prišla na vrsto pošta, ki je doslej pri nas še najbolje funkcionirala. Dan za dnem se ukinjajo razni pomožni uradi po deželi, mesto da bi se ustanovile še nove poštne zveze. Končno pa so prišla na red še poštne središča. Tako je bilo reduciranih pri mariborski glavni pošti 8 uradnikov in dvoje slug, pri kolodvorski pošti na glavnem kolodvoru pa 3 uradniki. Kaj to pomeni, ve le oni, ki poznajo ustroj poštne službe. Mariborska glavna pošta je ob enem — vsaj doslej — bila nekak rezervni kader, od koder so se nameščali uradniki v slučaju obolevosti pri tem ali onem uradu. To mora sedaj seveda odpasti. Če bo v bodoče kak uradnik pri tem ali onem poštne uradu, bodisi v mestu ali v okolici obolel, bo moralo njegovo delo zaostati. Kam bo dovedlo, če se bodo tudi pri pošti začeli kupičiti akti in poštne pošiljke, kakor je to že običajno pri ministrstvih v Beogradu in raznih drugih državnih uradih, bomo kmalu občutili na lastni koži. Pa kaj za to: »Partija nad vse!«

m Današnji mariborski trg. Kljub neugodnemu vremenu je bil današnji trg razmeroma dobro obiskan. Špeharjev je bilo tudi tokrat nenavadno mnogo — 45 vozov. — Krompirja malo. Zelenjave dovolj; perutnine je bilo manje kakor običajno. Zrna je bilo precej. Cene so neznatno poskočile, kar je v tem času običajno. Tržno nadzorstvo se je danes malo zaspalo, ker zopet ni bil nabit na trgu cenik v smislu svoječasne sklepa občinskega sveta. Kupčija je bila slaba. Špeharjem je ostalo dopoldne mnogo blaga, ki so ga pozneje pokupili mesarji. Perutnine se je zelo malo razprodalo. Cene so bile sledeče: svinjsko meso: 35—40 D, slanina 42—48, prekajeno 35—50; goveje meso 25, telečje 27.50; pljuča 9—10, vampi

oboje in druge kovinske potrebščine za ureditev knjižnice.

3. Knjige so darovali: ga. dr. Lipoldova 49 zvezkov, učiteljica v Slov. Bistrici gđ. Zeigel 1, ga. Breznik v Mariboru 4, g. Brioni v Kamnici 5, g. Babler v Rušah 1, dijak Geč 1, gg. profesorji dr. Fr. Kovačič 23, dr. Pivko 4, Favaj 1 knjigo različnih strok in smeri. Dalje je dobila knjižnica po posredovanju g. prof. dr. Fr. Kovačiča iz zapuščine nedavno umrlega ljutomerskega dekana g. Josipa Ozmeča 86 zvezkov.

Kuratorij izreka darovalcem tudi na tem mestu toplo zahvalo za podpiranje našega kulturnega zavoda. Prosi, da se »Študijske knjižnice« spominjajo tudi v novem letu vsi, ki jim je kaj mar za razvoj naprave, katera je na severu Slovenije nujno potrebna.

Darove sprejema knjižnično vodstvo (Slomškov trg 17). Darovalci naj ob vsaki priliki obiščejo knjižnico, da se prepričajo, kako dobro so naloženi njih darovi. Vsak naj prispeva po svojih sredstvih, tudi najmanjše darilo je dobrodošlo!

10—11. perutnina: kokoši komad 40—60, divjačina: zajec celi 80—85, hrbet 35—37, noge 30—35 D.

m Pravoslavna nova godina. U nedelju 13. januarja koncert u »Grajskoj kleti«. Izbrani program potpune muzike narodnih železničara. Početak u 20. uri.

m Od raznih strani dobivamo iz krogov starišev pritožbe glede nezadostnega kurjenja šol. Tako smo dobili danes tudi pritožbo radi šole v Krčevini in drugod. Prosimo merodajne činitelje v interesu zdravja otrok, da temu vprašanju posvetijo polno pozornost.

m Ne potrebujejo naših razglednic. Domače podjetje »Ažbe«, ki je izdalo priznane lepe razglednice jugoslovanskih zasluznih mož, je ponudilo prvo serijo tudi vsem mariborskim papirnim trgovcem v razprodajo. Vsi so sprejeli ponudbo, le trdki Scheidbach in Platzer v Gosposki ulici sta jih odklonili, češ, da za takšne reči nimata denarja. Za danes konstatiramo samo to.

m Lekarniško nočno službo vrši prihodnji teden od 13. do 20. januarja lekarna »pri sv. Arehu«, mr. Vidmar, Glavni trg.

m Zdravniško nedeljsko službo ima ta teden zdravnik dr. F. Jurečko, Slomškov trg 3.

m Radi napada na Götzovo dvorana so bili danes, kakor izvemo ob sklepu lista, aretirani trije osumljeni, kojih imena pa drži policija v interesu preiskave še v tajnosti.

m Tučci v Mariboru. V noči od 11. na 12. tm. je v mariborskih hotelih in prenočiščih prenočevalo 48 tučcev, od teh v hotelu Meran 15, v »Privat hotelu« 2, pri Zamorcu 12, pri Črnem orlu 6, pri Grozdu 5, pri Halbwidu 2, pri Kosovu 2, pri Zlatem konju 2, pri Zokalju 2.

m Pobegli vlomilec zopet ulet. Policiji se je večeraj posrečilo, da je izsledila pred par dnevi pred zaslišanjem čez streho pobeglega vlomilca Potočnika. Policijski nadkomisar Pestevšek ga je slučajno zapazil pred kavarno Frankopan na Frankopanovi cesti, ko je nekemu mozarju ponujal v nakup neko tamburico. Pozval je stražnike, ki so ga aretirali. Potočnik, ki je bil ves zatopljen v kupčijo, je bil zelo presenečen, ko ga je zagrabil stražnik za vrat ter ga mirno vprašal ali se je pri padcu s strehe močno pobil. Odveden je bil v policijske zapore, kjer bodo sedaj nanj bolj pazili. Potočnik je kratko svobodo, ki si jo je pridobil z drznim skokom s strehe, takoj izrabil. Pribavil si je novo zimsko suknjo in čepico doslej še neznanega lastnika. Osumljen pa je tudi še, da je med tem časom ukradel tudi več ženske obleke. Pri padcu se je precej poškodoval in zato ni mogel odpotovati iz Maribora, temveč se je skrival v okoliških občinah in predmetih, kjer ga policija ni mogla tako hitro izslediti. Vendar pa ni imel sreče in bo to pot moral v luknjo.

m Pozor! V petek in soboto priredi restavracija v Narodnem domu pojedino domačih krvavih in jetrnih klobas. Točijo se prvovrstna nova in stara vina od znanih glasovitih vinogradov. 1317

m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljke vse dni v tednu odprto od 9. do 18. ure zvečer, ob sobotah, pa od 9. do 19. ure. Blagajna je odprta vsak dan do 17. ob sobotah do 18. Parna kopel je ob sredah in petkih ves dan za dame, ostale dni pa za gospode. Obiskovalcem kopališča stoji vedno na razpolago prvovrstni operater.

m Prošnja uboge vdove. Revna vdova je z malim petletnim otrokom na cesti brez prenočišča. Kdor ima kakšen majhen prostorček, da more reva z otrokom prenočevati, naj se usmili in naj prepusti kotichek. Prijave sprejema naše uredništvo.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m Danes v soboto 12. januarja v restavraciji Narodni dom pojedina pečeni, meseni, krvavi in jetrni klobas. Točijo se prvovrstna vina.

m Kavarna mestni park. Danes in vsak dan koncertira ciganska godba Roi iz Ljubljane. Kavarna je odprta do 3. ure zjutraj.

m Grajska klet. V soboto 12. januarja koncert nar. žel. glasb. društva »Drava«. Začetek ob pol 20. uri. Vstopnina 3 D.

m Gostilna pri Škoreu, Vodnikov trg 3. V nedeljo 13. januarja koncert. Izborna kuhinja ter pristna domača vina. Abonent se sprejemajo na hrano.

m Gostilna »Pri treh ribnikih«. V nedeljo 13. januarja koncert. Začetek ob 15. uri. Z mrzlimi in toplimi jedili kakor tudi izborna kapljica preskrbljeno.

m Hotel Halbwidl. Danes nedelja jutranji in večerni koncert. Cene se ne zvišajo. Vstop prost.

m Večerni kuharski tečaj na zavodu »Vesna« je polnoštevilčen. Ako se oglasi do 14. opoldne še nekaj udeleženk, se otvori sporedni tečaj.

m Prodaja nekaterih predmetov iz plinarne. Mestna občina mariborska bo de potom prostovoljno javne dražbe dne 19. januarja 1924 ob 9. uri dopoldne v mestni plinarni prodala sledeče predmete: 1. Plinski motor, 30 k. s. sistem Körting, izključna cena 60.000 D; 2. Dva dinamo, enake struje 425 voltov, 39 amperov 43.000; 3. Akumulatorna baterija 190 členov, sistem »Tudore«, 18.290 amp. 40.000 D; 4. Sklepalna naprava za akumulatorno baterijo in generatorje 4000 D; 5. Diverzni tekovodi 1 kg po 25 D. Pod izključno ceno se ti predmeti ne bodo prodali. Kupci se k prodaji vabijo.

Narodno gledališče.

V soboto, dne 12. januarja 1924:

JANKO IN METKA

(Hänsel und Gretel)

Opera v treh dejanjih. Po znani pravljici libreto pisala Adelheida Wette. — Dirigent: Andre Mitrovič. — Vglazbil: Engelbert Humperdinck. Režiser: Pavel Rasberger.

O S E B E:

Peter, metlar	Goverov
Jerica, njegova žena	Petkova
Janko	Mitrovičeva
Metka	Vladimirova
Veča hrustalka	Kogejeva
Motiček peščenik	Savinova
Motiček rosnik	Lubejeva

Angeli in otroci.

REPertoire:

Sobota, 12. jan. »Janko in Metka«. Premijera.

Nedelja, 13. jan. ob 17. uri »Janko in Metka«. — Ob 20. uri »Lumpacij vagabunda«, Ab. D.

Ponedeljek, 14. jan. Zaprto
Torek, 15. jan. »Namišljen bolnik«, Ab. C.

Sreda, 16. jan. »Janko in Metka«, B.
Četrtek, 17. jan. »Onstran življenja«, B.
Petek, 18. jan. »Lumpacij-vagabunda«, Ab. E.

Sobota, 19. jan. »Janko in Metka«, D.

Nove dekoracije za opero »Janko in Metka«. Nove dekoracije za nebo in za bivališče pri »veščih hrustalki«, izdelal g. Hrvat.

Humperdinck: »Janko in Metka«. Bajna opera naivno poetičnega, otroško ljubeznivega in humornega dejanja. Sredi verističnih in romantičnih strasti, borb, spletih in zločinov bogatih, živce biča jočih oper je Humperdinckovo delo vedno dobrodošel oddih. Skladatelj je bil eden prvih, ki se je emancipiral Wagnerjevega vpliva in se je uprl tudi italijanskemu verizmu. Izbral si je za besedilo narodno bajko v kateri sta junaka dva nedolžna otroka, a zajel za besedilo tudi iz narodne popevke svojo glasbo. Tako je opera enoten umotvor, ki sta mu bila umetnika poeta librettista in komponist. Krasota in pestrost polifonije orkestrove, ki ima posebno težko nalogo, rafiniranost v vezanju in prepletanju tem, od humorja prekipenjajoči prizori med bratcem in sestrico, čarobno poetični nočni prizor v gozdu, veličastnost prikazni v sanjah dece, radost ob prebujanju in efektnost v sceni s čarovnico so momenti, ki dajejo v tej operi trajno privlačnost in visoko glasbeno ceno. Tako spada ta bajna opera še danes k najznamenitejšim, solnce, poezije in humorja bogatim umotvorom moderne glasbene literature. — Premjera te opere je danes, v soboto 12.

ob 8. uri zvečer, in repriza jutri, v nedeljo 13. tm. ob 5. uri popoldne. Delo je nastaliriral in dirigiral, ravatelj A. Mitrovič, režira g. Rasberger, naslovne vloge pojo ga. Mitrovičeva in g. Vladimirovna.

Nedeljski predstavi. V nedeljo popoldne ob 17. uri (ob petih) je repriza krasne in znamenite Humperdinckove opere »Janko in Metka«. Zvečer ob 20. pa se ponovno vprizori zabavna Nestrojeva čarobna burka »Lumpacij-vagabunda«, ki je žela pri vseh predstavahobilo smeja.

»Janko in Metka«. Opozorjamo cenj. občinstvo na znamenito Huperdinckovo opero »Janko in Metka«, ki se vprizori v soboto dne 12. jan. Dasi obravnava ta opera sujet znane mladinske pravljice istega imena, zahteva vendar posebno zanimanje in pozornost občinstva. To je delo velike muzikalne vrednosti, pisano v modernem slogu, ki nam odkriva tem večje lepote, čim večkrat ga slišimo. — Vsak človek, ki tintam rad zaživi v kraljestvu pravljic in otroških duš, si bo gotovo večkrat ogledal to opero, katera zahteva po svoji težki tehnični strukturi največje zahteve od izvajajočih moči, posebno od orkestra. Vendar je to delo po svojih vedrih motivih in melodijah dokaj pristopno vsakomur in sicer tem pristopnejše in umljivejše, čimvečkrat ga sliši. Občinstvo opozorjamo, da to predstavo ni smatrati kot predstavo za otroke, temveč kot prvovrstno umetniško delo, zanimivo ne samo za odraslo inteligentno publiko, ampak tudi za najstrožje strokovnjake. Radi tega se priporoča staršem, naj ne jemljejo k predstavam še popolnoma neobgledene dece, ki še ne zna biti mirna, ker taka deca se sploh ne bo pripustila v gledališče. Toda iz odgojnih in dušo oplemenjujočih razlogov naj posetijo to opero stari in mladi — vsi ljudje dobre duše in čistega srca. — Nastopijo g. Govorov (Peter, metlar), njegova žena Jerica (gdč. Petkova), njiju otroka Janko (ga. Mitrovičeva) in Metka (gč. Vladimirovna), dalje Vešca-hrustalka (gč. Kogejeva), Možiček-peščenič (Savinova), Možiček-rosnik — gdč. Lubejeva, dalje angeli in otroci. — Režija g. Rasberger. Dirigent g. Mitrovič.

»Namišljeni bolnik«. Drama ponovi iz lanske sezone eno najboljših in najzabavnejših Molierovih komedij »Namišljenega bolnika«, ki je lanske sezono privabil mnogoobčinstva v gledališče. Naslovno vlogo igra g. Bratina, ki obenem tudi režira. Prva predstava se vrši v torek, dne 15. tm. in sicer za ab. C.

Nedeljsko popoldansko predstavo »Janko in Metka« posebno toplo priporočamo, da si jo ogleda poleg odraslega občinstva tudi mladina; kajti predstava konča že ob 19. uri (sedmih).

Kultura in umetnost

x Slavnostna operna predstava in plesni večer. V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije, se je vršila v sredo repriza priljubljene Mascagnijeve opere »Cavalleria rusticana« z običajno zasedbo solističnih vlog. Predstava nas topot ni zadovoljila v tej meri, kakor smo je bili doslej vajeni. Orkester ni bil na svojem višku; v pričetku je bil uprav malomaren, nedostajalo mu je potrebne preciznosti. Le energični roki g. dirigenta se je posrečilo dati muzikalnemu aparatu potrebno gibčnost. Solisti so bili v splošnem na svojem mestu in na prejšnji višini; o Alfiju (g. Govorov) trdim lahko, da napreduje; v dvospevu s Santuzzo (ga. Mitrovičeva) je dosegel že dovoljen uspeh, kar je deloma pripisati umetniški individualnosti omenjene igralki in pevke, ki je v stanu, uplivati sugestivno na soigralca, oz. sopevca. Zbor pa bi bil topot že boljši, osobito z igralske strani. Nič življenja, tu pa tam kak poskus izraževanja notranjega razpoloženja s kakimi smehom ali pas kretnjo — in že je dovolj. Le pomislimo kakšno bi bilo agiranje pristnih Sicilijanov in Sicilijank ob prihodu iz cerkve. Tukaj pa mir in mir, med tem ko se vendar poje o radostnem povratku. In bo treba sistematičnega dela. V splošnem je repriza dosegla zadovoljiv uspeh, o čemur je pričal čeden aplavz, ki je poklical na koncu predstave soliste pred zastor. — V drugem delu slavnostne prireditve je nastopila soloplesalka ljubljanske opere, gdč. Vavotičeva. Zanimanje in umevanje za

novodobno plesno umetnost raste očitno tudi pri naši publiku, ki je imela doslej še priložnosti, videti na tujkajšnjem odru lepo število prav dobrih, da, prvovrstnih zastopnic in zastopnikov te umetnosti. — Plesalec oz. plesalka pa učinkuje le tedaj, če so vse njegove kretnje, vsi gibi, vse geste, vse mimike, da celo njegova psihična in fizična osebnost takorekoč spojena s vsebino glasbe. Le tisti je poklican umetnik-plesalec, ki glasbo takorekoč vsrkava, jo doživlja ter jo potem projicira v smeri na zunaj, pri čemur mu je izraževalno sredstvo lastno telo. Telo mora imeti tedaj v taki oblasti, kakor govornik svoje govorilo in instrumentalist svoj instrument. O naši sicer zelo simpatični umetnici moramo pa trditi, da se nahaja glede muzikalne izraževalne potence še v razvojni dobi; tudi še ne obvladuje docela svojega sicer zelo pripravnega in gibkega izraževalnega aparata, svojega telesa zlasti v ritmičnem oziru ne. Navzlic temu pa je dosegla zadovoljive uspehe, osobito z ilustracijami h glasbenim točkam eksotičnega značaja, predvsem k Škrjančevi glasbi. (Indski motiv in Groteske). Dober je bil tudi Griegov Škrat. Skladbe liričnega značaja pa zahtevajo zelo nežno in subtilno izraževanje istočasnega lastnega doživljenja; upamo, da bo mlada umetnica dosegla s te strani gotovo še večjih uspehov. Kostumi so bili prvovrstni ter v skladu z muzikalno vsebino, okusno zasnovani. — Umetnici je bilo izrečeno v pozdrav lepo cvetoče darilo. Pri klavirju je bil odličen umetnik, g. N. Stritof, kateremu bi bili želeli, da bi imel na razpolago tudi prvovrsten klavir. Gledališče je bilo precej dobro obiskano. H. D.

x Drama **Joze Ivakića**, Zagrebško Hrv. kazališče vprizori prihodnje dni novo dramo znanega slavonskega pripovednika **Joze Ivakića**: »Majstorica Ruža«. Drama se dogaja v Vinkovcih.

x **Meštrovičeva balustrada** v Dubrovniku. Slavni kipar Ivan Meštrovič je dovršil balustrado na stezi od Pile do Dubrovnika. Delo je eno najoriginalnejših in najgenialnejših, prišlo pa bo do polnega izraza šele potem, ko bo postavljen spomenik kralju Petru, kateremu služi balustrada za idealen okvir. Mavzolej v Cavtatu in spomenik z balustrado bodeta ovekovočila Meštrovičevo ime v zgodovini slovanskih Aten.

x »Nova Evropa«. Izšla je 2. številka »Nove Evrope« z datumom 11. januarja 1924. Posvečena je problemu zatiranja tuberkuloze v naši domovini in prinaša naslednje prispevke: O tuberkulozi u nas (L). — Kako se najbrže suzbija tuberkuloza, naročito kod dece. (Dr. D. Ristović). — Praktična medicina u borbi protivu sušice. (Dr. M. Mojić). — Tuberkuloza i njeno suzbijanje kod nas. (Dr. Ž. Švarc). Tuberkuloza i radni narod (Dr. B. Čubritović). — Lečišta za tuberkulozne (Dr. Nemanjić). — O antituberkuloznoj organizaciji (Dr. Vladimir Čepulić). — Skrb, ki jo je posvetila zagrebška revija problemu, kateri je velikega pomena za vitalitet našega naroda, zasluži priznanje in pohvalo. Tako sistematično in pregledno obravnava revija tudi razne druge socijalne, politične, gospodarske, narodne in filozofske probleme. Pojasnila o naročevanju revije daje tudi mariborski poverjenik B. Borko (Jurčičeva ul. 4).

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Obiskujte

Sokolstvo.

o Članstvo mariborskega Sokola se ponovno opozarja, da se udeležijo občnega zbora v nedeljo, 13. tm. ob pol 9. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma.

o Prednjaški tečaj zagrebške sokolske župe. Tehnični odbor zagrebške sokolske župe priredi tri prednjaške tečaje, na katerih se bodo predelale vse vežbe za letošnji pokrajinski zlet, ki se vrši v Zagrebu od 15. do 17. avgusta. Tečaji bodo vseskozi praktičnega in informativnega značaja ter bodo trajali po 3 dni in sicer I. od 27. do 29. januarja, II. od 24. do 26. februarja in III. od 23. do 25. marca.

Udeleženci dobe brezplačno prenočišče ter skupno hrano za 25 Din. dnevno.

o **Sokolsko društvo v Studenčih** pri Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 13. ob 15. uri v Sokolskem domu. Dnevni red: 1. Poročilo br. staroste. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. Poziva se članstvo, da se občnega zbora v obilnem številu udeleži. Zdravo!

S:

Slovo od Ljubljane.

(Po Prešernu »Slovo od mladosti«.)

Dni Tvojih lepša polovica kmalo, deželne vlade, kmalu ste minule! Rodile ve ste nam koristi malo, še te nazaj so v žrelo se Ti vsule. Le redko je drobčinic nam odpalo, korupcij vihrje so nad Tabo rjule. Ljubljana, da po Tvoji temni zarji, še kdaj pod Te bi prišli, Bog obvarji!

Skusili Tvojih vlad smo zlodejanje, čim strup oblasti ti je bil zamoril, oblasti, bank, fabrik, šol žito žanje, še iz Celja rad sodišče bi priboril. Za vas da bi kaj dale — kratke sanje! Koroške slave — ah, kaj bi govoril! Bi bila Maribor pustila v nemške vice, da nismo sami vzeli si pravice.

Smo videli, kak čola po sapi sreče jadranska, Kamenarovič obrača, kak SKS se k Ravniharju vleče. Veljaka NRS, glej, prej berača! Kak občno klerokomuna sleče, da stranka ta velja, ki bolje plača korupcijo v politiki med nami in v gospodarstvu učila si z ležami.

Te videt, grje videti napake je v narod rane vseko krvave. Predolgo smo trpeli take spake, predrago plačali te vaše slave! Mi znamo to sami! Ljubljana, ave! Že mariborska se oblast, glej dviga, politični Ljubljani s kolom miga!

Ne zmisli, da afer pri nas ne bode! Saj stranke, banke bodo to že strile! Učila si pet let nas take mode, že (Sifter, Müller) sad so tu rodile! Ne bomo Ti brez dna polnili sode! V kulturi vodi nas iz časov sile! Drugače zdaj sami smo gospodari! Le več pod Tebe ne, Bog nas obvarji!

Objave.

§ **Stenografski tečaj** na drž. trgovski šoli prične 4. febr. ob 18. uri (Razlagova ulica 26. I.). Tečaj traja 4 mesece. Pismene ali ustmene prijave sprejema ravnateljstvo.

§ **Dramatični odsek Orjune v Mariboru.** Prihodnji sestanek se vrši v torek 15. jan. ob 20. uri v čitalnici Narodnega doma. Do takrat se mora vsak član (članica), ki hoče sodelovati, naučiti kako pesem ali kak drug sestavek, katerega bo recitiral. Pozivamo članstvo da se v vne-mo loti dela in priglasi k dramatičnemu odseku. Predsedstvo.

§ **Izvanredni občni zbor umetniškega kluba »Grohar«** v Mariboru se vrši po odobroven sklepu v nedeljo dne 13. jan. tl. ob 10. uri popoldne v gimnazijski risalnici II. nadst. št. 6. Raditega odpade izvanredni občni zbor, kateri je bil sklican za petek 11. jan. 1924 ob 20. uri v Grajski kleti. — Za odbor: A. Gvajc, tč. predsednik, J. Žagar, tč. tajnik.

§ **Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava«** ima v petek dne 18. jan. tl. ob 19. uri 30 minut svoj redni občni zbor v društvenem prostoru v Narodnem domu (pekcl), s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Vabijo se vse izvršujoči in redni člani k polnoštevilni udeležbi.

§ **Diplomirani plesni zavod Pečnik** za ritmično gimnastiko in moderne plesse otvori v četrtek dne 17. tm. v šolski dvorani Tattenbachova ulica 6 nove tečaje modernih plesov. Natančneje na lepakih. Vpisovanje dnevno od 11.—12. ure popoldne in od 5.—6. ure popoldne. Daje se tudi posamezni poduk in zasebni tečaji. Prijaviti se je na stanovanju Krekova ulica 8, vrata 4.

§ **Podporno društvo za revne učence v Mariboru** ima svoj občni zbor v nedeljo dne 27. jan. ob 11. uri v prvem nadstropju mešč. šole v Cankarjevi ulici. Vse prijatelje in člane društva vlijudno vabi k udeležbi — Odbor.

§ **Pevski odsek pekov** priredi v soboto dne 2. februarja v Gambrinovi dvorani zabavni družinski večer s petjem, komičnimi nastopi in plesom ter srečnim šaljivim bazarjem. Pevski program je lep in bogat, tako, da bo vsak obiskovalec lahko užil nekaj veselih ur.

§ **V pisarno Udruženja vojnihi invalidov v Mariboru** prihajajo dnevno vojne žrtve, invalidi in vdove ter prosijo pomoči v denarju ali obleki. Večina teh revežev je brez zaslužka in zraven tega je njih obleka tako raztrgana, da trepetajo od mraza. Prošnje teh revežev za državno pomoč so večinoma brezuspešne. Invalidske penzije pa so v naši državi tako nizke, da je naravnost sramota. Tako dobivajo nekateri invalidi 3,75, 7,50, 15 D mesečno invalidske pokojnine. Ne preostaja nam torej druga, da prosimo javnost pomoči. Pozivamo in prosimo vsa dobra srca, ki še imajo nekoliko iskrene sočutja za najrevnejše med revnimi, da nam pomagajo ali s staro obleko, perilom, čevlji ali pa z denarnimi sredstvi, da vsaj nekoliko ublažimo veliko revščino med invalidi. Dopolni na Udruženje vojnihi invalidov, podružnica Maribor.

§ **Gasilno društvo Bistrica nad Mariborom** priredi 20. jan. 1924. plesni venček v gostilniških prostorih gosp. Ludovika Rottner-ja v Bistrici. Začetek točno ob 7. uri popoldne. Vstopnina 8 Din. Svira priljubljena godba »Skače«.

Za smeh.

V mestu je drugače.

Neko kmečko dekle je prvič prišlo v mesto kot sobarica k neki meščanski družini. Nevednemu dekletu je bilo vse novo in se je seveda vsaki stvari čudila. Neka dne je začelo strahovito bliskati in grmeti. Dekle se čudi temu ter v razgovoru s staro kuharico, ki je že dolgo vrsto let v mestu, omeni, da doma na vasi še ni doživela takega neurja. »Nikakor si kaj takega ne domišljuj,« jo zavrne »učena« kuharica. »Kako bi neki moglo biti v mali gorski vasi tako veliko neurje, kakor v velikem mestu!«

Huda grožnja.

V neki restavraciji je v večerni uri hud naval. Natakak je vsestransko zaposlen in neutegne dovolj hitro pobirač plačila. Neki gost, ki že dolgo čaka, vzkligne nestrpen: »Natakak, plačam, ali pa odidem!« Pri sosedni mizi sedi drugi gost, ki je že pred četrto ure plačal, toda natakak mu še ni vrnil ostanka v znesku 63 dinarjev. Zapeljan po svojem sosedu, tudi on vzkligne nestrpen: »Natakak, moj denar, ali pa takoj odidem!« Lahko si mislimo, da se natakak te hude grožnje ni preveč ustrašil.

To je druga stvar!

Vojak naredniku: »Gospod narednik, prosim, ali bi me oprostili od jutrišnjega pohoda. Moja mati namreč pride na obisk.« — »Ne! Tristo bogova, reči tvoj stari, naj pride, kadar nimamo pohodov!« ga nahruli narednik. »Toda, kako naj pridem do klobas in krače, katere prinese mati za vas, gospod narednik?« — »Hm! No, takega slabiča pa že lahko oprostim od naporenega pohoda. Dobro. Jutri sta službe prosti.«

Doktor prava.

Nekemu kmetu je obolela žena. Šel je v mesto, da povpraša za svet zdravnika. Nek meščan mu na vprašanje, kje je kak doktor, pokaže pisarno odvetnika. Kmet vstopi in razloži odvetniku položaj svoje žene. Ko opazi odvetnik pomoto, ga na to opozori. »Mož, vas so slabo napotili, jaz sem doktor prava.« — »Potem seveda ni nič!« se odreže kmet nejevoljen, »moja žena ima bolečine na levi strani!«

Obiskujte

Naša morska obala od 600 km je brez obrambe! Snujmo »Jadransko Stražo«!

Obiskujte

Gospodarstvo.

g Napovedi za odmero dopolnilne, prenosne takse. Z zakonom o taksah in pristojbinah z dne 25. oktobra 1923 se je z veljavnostjo izza dne 1. januarja 1924 na novo uvedla dopolnilna prenosna taksa, ki se bo izza tega dne plačevala v Sloveniji namesto dosedanjega pristojbinskega namestka. Prva taksna perioda bo trajala izjemoma od dne 1. januarja 1924 do dne 31. decembra 1923. Za odmero takse za to periodo je po osnovnem navodilu, objavljenem v Uradnem listu št. 1. z dne 7. januarja 1924 št. 5. vložiti napovedi najkasneje do dne 15. januarja t. l. Ker pa večini družb in društev spričo kratkega roka ni mogoče pravočasno zbrati potrebnih podatkov, jih je že nekaj prošlo za podaljšanje roka, druge pa še nameravajo vložiti enake prošnje. Trg. in obrtniška zbornica za Slovenijo je večeraj zaprosila gospoda fin. delegata dr. K. Šavnika za blagohotno reševanje predmetnih prošnji. G. delegat je v uvaževanju res kratkega roka, ki je določen za vložitev napovedi, ljubezljivo obljubil svojo pomoč.

g Odmera dotokdane za 1923. Na mnogo vračanja in pritožbe ugotavlja fin. delegacija, da se odmera namenoma odlaža, dokler se s finančnim zakonom 1923-24 ali na drug način avtoritativno ne določi eksistenčni minimum in davčna lestvica. Da bi se brez vsega uporabile določbe fin. zakona 1922-23 in predpisi naknadno korigirali, delegacija, ne glede na ravno dopustnost, že radi dvojnega dela in drugih s tem združenih komplikacij ne smatra za oportuno. Sicer se je pa finančno ministristvo pred kratkim vnovič prosilo za inštrukcije. Čim dojdejo te, se priredba takoj lahko izvede, ker so priprave v splošnem končane.

g Novosadska blagovna borza 10. jan. Pšenica baška 330, pariteta Zenta 335—340, ječmen baški 277,5—290, oves baški 227,50, koruza za mare-april 255—270, za april-maj 270, moka »0« 530, »2« 405, »5« 321, »7« 280.

g Tedenski sejem v Zagrebu 9. tm. Živahnejši ko zadnjič. Velik dovoz krme, zlasti sena ter drv. Bosanskih buš malo, tudi domačih volov, telet mnogo, svinj veliko sremskih in domačih. Kupcev veliko in kupčija svinj živahna. Cene trdne. Za 1 kg žive teže: domači voli I 14,50—16 D, II 12,50—13, III 11—12, domače krave I 13,50—14,50, II 11,50—12,50, bosanski voli I 13, II 12, III 10—11, bosanske krave I 10—11, teleta I 20, II 21, III 22,50; svinje debele sremške 27,50—28, domače debele 25,75—26,25, mesnate svinje 25—25,50, slabše 23,25—24,25; krma po met. st.: seno 77,50—125, otava 125—162,50, detelja 162,50. Drva za voz od 50—600 D.

g Novosadska blagovna borza 11. jan. Pšenica baška 340—342,40, banatska 337,50 koruza sremška 245, za mare-april 270, moka »0« 525, »0s« 520, »Osse« 520, »5« 320, »7½« 287,50.

Iz življenja in sveta.

RAZBOJNIŠKE ZGODBE JOVANA ČARUGA.

Pred nekaj dnevi smo sporočili, da se je posrečilo ujeti znanega slavonskega tolovaja in modernega rokovnjača Jovana Čaruga, ki je dolgo časa strahoval slavonsko prebivalstvo. Aretacija Čaruge je vzbudila v tamošnjih krajih silno senzacijo. Zdej ko novi Joco Udmanič tiči v dobro zastraženih zaporih, prinašajo listi razne podrobnosti, ki bodo zanimale tudi naše čitatelje.

Predvsem je treba povedati, da je Čarugina aretacija nekoliko zavita v temo. Koliko so se trudili orožniki in detektivji, da bi ga dobili, a vse je bilo zaman; zdej pa jim je kar zlepa padel v verige. Kolikor je znano, ima največ zasluge na tem — ženska. Tudi za tolovaja velja: *cherchez la femme!* (bojte se ženske).

Čaruga je namreč živel v zadnjem času v Vinkovcih. Izdal se je za vojnega dobavitelja Marka Drezgića. Često je zahajal v vas Retkovce, kjer se je seznanil z lepo vaško deklico Mando Smolčičevo. Naposled se je celo zaročil z njo in ji obljubil možitev. Predstavil se ji je kot Milan Barić, vojni dobavitelj iz Vinkovcev. Deklica je večkrat zahajala k njemu v Vinkovce. Tu je imel elegantno o-

premljeno stanovanje s petimi sobami, za katero je plačal 1000 D na mesec. Kot bogataš si je na mah pridobil tamošnje kroge in je igral v vinkovski družbi prav čedno vlogo. Prirejal je bogate večerje, h katerim je vabil mnoge krajevne odličnjake, tudi tiste, ki so vneto lovili Jovana Čarugo.

Nekega dne neposredno pred aretacijo je orožniška postaja v Črni zajela na Mando Smolčičevo adresirano pismo. V tem pismu je njen zaročenec Milan vpraševal Mando, ali je »skedenj izgorel popolnoma«. Vprašanje se je tikalo nedavno pogorelega skedenja izven Retkovcev, ki so ga zažgali razbojniki, da bi izvabili ljudi iz vasi in jo lažje zropali. Toda Retkovčani jim niso šli na limanice. Kako so orožniki zajeli to pismo, še ni znano. Po skrbno izvršenih izvidih so v noči od 21. na 22. pr. m. obkolili Smolčičevo hišo, ki se nahaja nekoliko proč od vasi. Aretirali so vso obitelj in po daljšem izpraševanju krenili z aretiranci vred v Vinkovce. Tu so iskali vojnega dobavitelja Milana Barića in ga naposled zasačili v baraki mesarja Drezgića. Izkazal se je kot vojni dobavitelj Nikola Drezgić, in ko so ga vprašali, ali ni on Milan Barić, je odgovoril, da se je tako imenoval pred dekletom, da pa se ne piše Barić. Naslednjega dne so odvedli Čarugo skupaj z Markom Drezgićem, Pavlom Prpićem in Matom Krpoticem v Ivankovo, kjer so ga konfrontirali z oropanim trgovcem Ausländerjem. Ta je prepoznal v Drezgiću voditelja razbojnikov, ki so ga ondan napadli in oplenili. Dne 25. dec. je bila vsa družina odvedena v Osijek, kjer so jih konfrontirali z ranjeno soprogo umorjenega nadgozdarja, našega slovenskega rojaka Pirkmaierja. Ko so jih vodili v Osijek, se Čaruga ni hotel peljati v tretjem razredu. Ker ni dal miru, so orožniki popustili in je Čaruga plačal zase in za orožniško razliko v ceni ter se peljal kot se spodobi za »vojnega dobavitelja«.

Ves ta čas pa ni nihče slutil, da se v osebi Nikole Drezgića skriva razbojnik Čarug. Po konfrontaciji z vdovo Pirkmaierjevo so orožniki začeli verjeti v možnost, da imajo v verigah samega slovitga Čarugo. Sicer so imeli oseben opis Čaruge, toda mož se je tekom nekaj let tako izpremenil, da ga po tem opisu niso mogli prepoznati. Neko noč pa ga je presenetil narednik Dronjak z besedami: »Ti si Čarug. Pravkar smo dobili telefonično obvestilo, da bodo privedli semkaj tvojo rodbino! Čarug se je skujal in je odvrnil: »Da, jaz sem Čarug. Sporočite jim, da ni treba prihajati semkaj.«

V soboto dne 5. januarja je bil Čarug ponovno odpredan v Osijek. Kakor hitro je dospel tja, ga je začel preslušavati podpolkovnik Stefanović. Na njegovo prigovarjanje se je Čarug odločil k popolnemu priznanju. Izpovedal je vse svoje življenje.

Rodil se je 1. 1897 v Barami, občina Orahovica v Slavoniji od očeta Prokopija Stanisavljevića. Njegovo obitelj so zvali »Čaruge. Ko se je oče vdrguč oženil, je Jovo zapustil rojstno hišo in šel v uk za ključavničarja. Leta 1916 so ga pozvali v vojaško službo. Jovo je še tisto leto pobegnil in šel v »zeleni kader«. Potikal se je po zgornji Hrvatski, izdeloval lažnje vojaške dokumente in je mnogo mladih ljudi rešil pred frontno službo. Ob prevratu se je vrnil domov in organiziral narodno stražo. Kot poveljnik narodne straže je dal ustreliti Stanika Bošnjaka in je bil zavoljo tega obsojen na štiri leta težke ječe.

L. 1919 je pobegnil iz mitrovačke kaznilnice in se potikal po šumah. Tu se je nameril na »Kolo gorskih ptičev«, komunistično pobarvano razbojniško tolpo, ki jo je vodil harambaša Božo Matijević. Božo je rad sprejel Jovo v svoje vrste in je skušal njegove tolovajske instinkte izkoristiti v svoje politične svrhe. Božo je bil boljševik. Bil je v Rusiji, dobrovoljec v Dobrudži in je po povratku v domovino organiziral razbojniško družino pod imenom »Kolo gorskih ptičev«. Veljal je kot strah in trepet vseh bogatih ljudi v Slavoniji. Božo in Jovo sta se nekaj časa dobro razumela. Ob neki priliki sta se sprla zavoljo razbojstva pri trgovcu Slosbergerju v Bokšću. V družini gorskih ptičev je nastal sudar in na mesto Bože je bil imenovan za harambašo Jovo Čarug. Kmalu potem so se spopadli orožniki in razbojniki, pri čemer je Božo

Matijević poginil. Takrat so mislili, da je Matijevića ubil sam Čarug, toda on pravi, da ne ve, kako da je poginil Matijević.

Čarug je že 1. 1920 poslal svoji ženi pismo, ki v njem pravi, da ji daje pravico do ločitve zakona. Pri dosedanjih zasliševanjih je priznal 18 zločinov in hudodelstev, storjenih do začetka 1. 1923. Priznal je celo zločine, ki oblastim niso bili znani, med njimi 7 razbojstev, katera so končala s smrtjo. Pravi, da je on sam ubil nadgozdarja Pirkmaierja. Verjetno je, da bo priznal še nove zločine. V zaporu je dobro zastražen, kakor že dolgo noben jetnik. Je zmeraj dobre volje in rad poje. Dejal je, da bi ga ne bili dobili živje v roke, če ga ne bi zasačili pri spanju. Njegova priljubljena razbojniška pesem, ki jo poje tudi v zaporu, se začneja:

Vuk zavija u gori zelenoj
Gavran graknu na jeli visokoj,
Ranjen Jovo pod jelikom viče:
Iš gavrane, ne padaj na grane
Ne dam oka za života svoga.

RAJ NA ZEMLJI.

Kje je bil zemeljski raj Adama in Eve? — Dolniška družba za izkoriščanje raja.

Na katerem koncu zemlje se je pravzaprav nahajal avetopisemski raj, v katerem sta živela prva človeka, Adam in Eva, doslej ni mogel še nikdo z gotovostjo dognati. Nekateri učenjaki so dokazovali, da je bil ta raj v Perziji, drugi so trdili, da to ni res in skušali dokazati, da je mogel biti samo v pravljici Indiji, nemški profesor Sieglin pa je nedavno prišel do prepričanja, da ta raj ni bil niti v Perziji, niti v Indiji, temveč je mogel biti samo na Kavkazu. Dokazuje to čisto natančno ter pravi, da je ležala ta obljubljena in po krivdi Eve izgubljena dežela tam, kjer se stekata reki Kur in Aras. Nikdo doslej še ni mogel dokazati, da to ne bi bilo res. Pa bilo, kakor bilo, danes torej spada ta zemeljski raj pod sovjetsko republiko. Zopet nov dokaz, kako prav so imeli boljševiki, ko so zatrjevali, da bodo dali ljudem, seveda samo svojim pristašem, raj na zemlji, za razliko od onih, ki obetajo raj po smrti. Pa to končno ni tako važno. Nekje je ta raj res moral biti: ali je bil sedaj v Indiji pri Angležih ali na Kavkazu pri Rusih, je popolnoma vseeno. Kateri narod je pa danes najbolj dostojen, da bi lahko užival raj na zemlji? Kateri izgleda tako, kakor da je nekoč res bil posestnik raja? Ali morda ni?

Profesor Sieglin se upira pri svoji trditvi na dejstvo, da se je v kraju, ki ga on označuje kot nekdanji raj, našlo zlato. Kot praktičen človek je prišel takoj na to, da kraj, v katerem je mnogo zlata, lahko zopet postane raj na zemlji. Tudi sveto pismo govori o tem, da je bilo v raju mnogo zlata. Izgleda pa, da Adam in Eva nista imela pravega smisla za zlato. Oba sta bila sanjarja in sta se mnogo bolj zanimala za jabolko spoznanja. Radi tega sta bila izgnana in vržena iz raja, kakor se to še dandanes dogaja vsem sanjarjem.

Toda novi iznajditelj raja, profesor Sieglin je bolj praktičen človek, kakor sta bila Adam in Eva. Čim je našel zlato, je začel misliti — prav v duhu časa — na ustanovitev delniške družbe za izkoriščanje raja. Delnice tega novega društva se bodo baje že skoraj pojavile tudi na vseh naših borzah in brez dvoma je, da bodo »rajske delnice« notirale vsaj tako visoko, kakor pa, na pr. one trboveljske premogokopne družbe. Kdor ima torej količjak denarja, naj hiti, sicer bodo svetovni magnati ala Rockefeller, Vanderbilt, Morgan in Stinnes pokupili vse delnice in navadni smrtniki se zopet lahko obrišemo za raj na zemlji.

Senzacionalno delo o »strahovih«.

Sloviti francoski astronom, eden največjih zvezdoznancev sveta Camille Flammarion, se že dolgo bavi s proučevanjem takozvanih okultnih pojavov. Ni postal spiritist kakor so postali nekateri sloviti učenjaki materialističnega svetovnega nazora (Cesare Lombroso, Oswald in drugi); v vseh svojih raziskovanjih se drži znanstvenih metod, le da noče nobene možnosti že v naprej zanikati, ampak vsak pojav natanko preišče in prouči. Tako je že pred več kot deset leti izdal knjigo »Uganke danesvega življenja«; tu se bavi s končnimi problemi psi-

hologije, ki o njih še danes ne vemo nič zanesljivega. Že dvajset let neprenehoma zbira dokumente o okultnih pojavih, jih raziskuje in jih tam, kjer ne more prodreti do dna, beleži kot skrivnost, pred katero mora tudi znanost položiti svoje orožje.

Senzacionalno bo delo, ki ga je pripravil v zadnjih letih in ki se po vesteh pariških listov pravkar nahaja v tisku. V njem je zbral 5600 dokumentov o najskrivnostnejših vprašanih okultne fizike. Pojavi so večinoma povzeti iz pariškega življenja.

Med očevidci, ki jih navaja C. Flammarion v svoji novi knjigi, so imena učenjakov, pisateljev in pesnikov svetovnega imena. Zanimiv je slučaj nedavno umrlega francoskega romanopisca Pierre Lotija.

Pokojni P. Lotti je imel uprav otročji strah pred smrtjo. Ta strah ga je navdajal tako silno, da ni smel izgovoriti besede smrt, če pa jo je bil napisal, se mu je roka tako tresla, da se je beseda na prvi pogled razlikovala od vseh drugih napisanih besed.

Nekaj časa pred smrtjo je doživel pojav, ki si ga ni mogel razložiti in katerega je zamočel tudi najbližjim prijateljem. Zapisal pa je bil svoj doživljaj na kosček papirja, ki so ga po pisateljevi smrti našli na pisalni mizi.

Pierre Lotti je stanoval v osamljeni vili v Roxfordu. Po noči so ga čisto budili neprijetni glasovi. Izgledalo je, kakor da nekdo v sosedni sobi — ki je bila od zunaj hermetično zaprta — na vso moč udarja ob steno. Lotti je večkrat šel v prazno sobo, pa ni opazil ne enega sledu, ki bi kazal, kdo udarja ob zid. Ko se je štirindvajset ur kasneje ponovilo močno udrihanje, je Lotti opazil na prašnatem podu sledove človeških nog, ki pa so bili majhni kakor otročji. Dvanajst noči zaporedoma je budil Lottija neprijeten in neviden gost in vselej je mogel ugotoviti tajinstvene sledove nog. Bilo je izključeno, da bi moglo živo bitje prihajati po noči v to sobo in neopaženo odhajati iz nje.

Podobnih primerov navaja Flammarion okoli 5000. Ali se moti? — Za njim stoji avtoriteta enega največjih učenjakov, ki je bil zelo strog pri raziskovanju podobnih slučajev. — Ali nas hoče prevariti? — Izključeno, ker je eden najznamenitjših mož in neumoren raziskovalec prirode. — Kaj tedaj? — »Mnogo stvari je med nebom in zemljo, ki zanje ne ve tvoja modrost, Horacij!« pravi neke sloviti dramatik Shakespeare. Tudi znanosti preostaja še vedno mnogo skrivnosti.

Moški in ženski spol.

Na beograjski ljudski univerzi je predaval dr. Bora D. Milojević o tem, ali se moški in ženska res tako razločujeta med sabo, da lahko govorimo o dveh popolnoma samostojnih bitjih. Predavanje je seveda privabilo mnogoštevilno občinstvo; koga bi pač ne zanimalo, kaj sodi znanost o razliki med moškim in ženskim spolom.

Danes se prepirata — je začel izvajati g. Milojević — dva ostro ločena tabora, kateri izmed njiju ima prav. V prvem taboru pravijo: med moškim in žensko obstoji ogromna razlika; to je dvojje popolnoma nasprotnih bitij. Razlikujeta se po svoji sestavi, obliči in sami substanci. Ali more mož čutiti to, kar čuti ženska? Ali lahko ženska dela to, kar dela moški? Odgovor je negativen. Razlike izvirajo iz bistvenih razlik njunih spolov.

Drugi trde narobe. Med obema spoloma — pravijo — ni specifičnih razlik. Vse živali, celo hrbtničarji, so biseksualni (dvospolni). To se pravi: v vsakem bitju obstojita oba spola, samo da je eden latenten, drugi pa manifestanten, t. j. eden se popolnoma skriva, drugi pa se razvije do popolnosti. Oba ekstrema, moški in ženska, stojita v genetični zvezi.

Z znanstvenimi poizkusi je dokazano, da se spol lahko izpreminja. Najprej se je to dokazalo pri nekaterih živalih. Predavatelj je s projekcijskim aparatom razložil Steinachove poizkuse z morskimi svinjami in Hertwigove z žabami. Iz teh je ravidno, da je mogoče iz odrasle žabe napraviti žabjaka itd. Kaj pa človek?

Tudi človek je dvospolno bitje. Že navadno ljudstvo opaža, da so nekatere ženske »možake«, t. j. da imajo v obrazu bolj moške poteze, moški glas in druga znamenja, ki ne kažejo ženske. Toda to še ne pove dovolj, ker take ženske rode ška in ženska spolovila; to so takozvani hermafroditi.

Nato je predavatelj pokazal s projekcijskim aparatom nekaj zanimivih slik. Prva slika je prikazovala mlado, precej razvito žensko, oblečeno v črno. — Ta gošpa v črni obleki je mladenič, ki je prišel k naboru, je pojasnil predavatelj.

Druge slika je kazala starca z dolgo belo brado. — To ni stariček, temveč neka odlična mati, ki je povila troje otrok. — Na tretji sliki se je pojavila mlada deklica s krepkimi deviškimi prsi in z bujnimi lasmi, padajočimi čez naga ramena.

— To vam je slika mladeniča. V nekem pariškem hotelu se je tepel z bojevitim Amerikancem, ki mu je hote ali nehote težko poškodoval spolovila. Morali so ga operirati in mu odvzeti spolne žleze. Na veliko začudenje se je mladenič izpremenil v dokaj lepo deklico.

Najzanimivejši pa je slučaj znanega dunajskega biologa Steinacha. V avstrijski armadi so imeli topničarja, ki je kazal vse ženske posebnosti in se je tudi vedel kot ženska. Ker pa je imel moška spolovila, so ga vtaknili v vojake. Ko je dobil tuberkulozo mod, so ga morali operirati. Kirurg pa ga ni skopil, temveč mu je namesto bolnih mod vložil moda zdravega vojaka. Čez kratko časa so izginile njegove ženske posebnosti in je postal krepak topničar.

Po dosedanjih poizkusih je tedaj gotovo, da smo dvospolna bitja, samo da je pri normalnem človeku en spol popolnoma zabrisan. Naj k izvajanjem beograjskega predavatelja pristavimo še to, da je po znanstvenih ugotovitvah nagnjenost k homoseksualnosti posledica dejstva, da v dotičnem moškem ženski spol ni popolnoma zabrisan in se njegov spolni nagon pojavlja v ženskem smislu.

Naročajte „Jadransko Stražo!“

D. S. Merežkovski: Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (25)

— Naši misteriji so globočji in lepši, Oribazij. Človeku je treba zanosa. Verjemi, ki je pocestnica prava Afroditina in ribe je luske pravo pravcato zvezdnato nebo. Praviš, da ljudje jočejo in molijo pred slikami, ki se porajajo iz oltarice s pobarvanim steklom. Oribazij, ali priroda, ki jo tvoja modrost tolikanj občuduje, ni prav takšen privid, porajajoč se iz naše čustvenosti, ali ni prav tako goljufiva kakor svetilka perzijskega maga? Kje je resnica? Kje laž? Ti veruješ in veš — jaz ne maram verovati in ne morem vedeti...

— Ali bi bil Julijan hvaležen, če bi bil izvedel, da si ga prevaril?

— Julijan je videl zgolj to, ker je hotel videti in kar je moral videti. Dal sem mu zanos, vero in obilo življenske moči. Praviš, da sem ga prevaril. Če bi bilo treba, bi ga bil nemara tudi prevaril in zapeljal. — Ljubim ga. Ne zapustim ga do smrti. Napravim ga velikega in svobodnega.

Maksim je uprl v Oribazija tih, zagosteten pogled.

Solnčni žarek se je nagajivo igral na dolgi bradi in sivem čopu nad očmi; lasje so mu zableščali kakor srebro; gube na čelu so postale še globlje in temnejše in na tankih ustah se je pojavil dvoumen smehljaj, podoben smehljaju zapeljive ženske.

XL

Julijan je obiskal nesrečnega brata Gala, prav ko se je Gal na poti v Mediolanum ustavil v Carigradu.

Našel ga je sredi Konstantinjevi izdajskih dostojanstvenikov. Med njimi je bil premeteni dvorni gizdelin kvestor Leoncij. Mož je slovel kot umetnik pri sluškanju pri vratih; če pa ni mogel poslušati, je vstopil v prostor, je umel lokavo

Tulci v Mariboru

novo prijavljeni v hotelih in prenočiščih dne 11. januarja 1924.

Hotel »Meran«;

Potesil Karl, trgovec, Aussee. Sommer Henrik, trgovec, Dunaj. Jonas Filip, potnik. Hnanovnitze. Vitariv Aleksander, carinik. Löwy Salomon, kemik, Krakov. Rössler Mark, trgovec, Novisad. Sadar Vinko, potnik, Ljubljana. Jarbulović Mihailo, kapetan, Požega. Pnschenjagg Oton, trgovec, Celje. Weiss Stefan, trgovec, Banjaluka. Berger Alfred, potnik. Knischander Edvard, potnik, Dunaj. Türkl Jakob, trgovec, Vinkovci. Schmiedt Maks, trgovec, Wels.

Hotel »Pri zamorencu«.

Molz Maks, potnik, Dunaj. Benesch Oton, ravnatelj, Nedej. Kožič Tasa, trgovec, Niš. Mondil Jakob, trgovec, Niš. Fuchtan Komes, obratovodja, Suez. Gutman, inženir, Bleiburg. Kreisling Jakob, potnik, Koloman. Adamič Rudolf, sodnik, Nabrežina. Berger Emil, potnik, Almosd. Krofta Ivan, ravnatelj, Pilzen. Klein David, potnik, Kratina. Ostrelie Franc, trgovec, Brežina. Gaspert Evgen, prekurist, Esslingen. Weiner Jacques, potnik, Dunaj. Firständer Zlatko, dijak.

Gostilna »Pri grozdu«.

Markrap Neža, kuharica, Sirmič. Pajler Josip, slikar, Videm. Mihovar Ivan, železničar, Bistrica. Gausek Franc, delavec, Samušani.

Gostilna »Holzknecht«.

Stiler Franc, livar, Česko. Mohora Nikola, kovač, Kovin. Gojsnik Ana, perica, Plešče. Farkuš Ivan, sofer, Jarenina.

Gostilna »Halbwild«.

Jamernik Alojz, posestnik, Jarenina. Werber Matija, trgovec, Marenberg. Welle Aleksander, trgovec, Maribor. Plečko Fric, posestnik, Rače.

Hotel »Črni orek«.

Brundež Rudolf, trgovec, Miljani. Lesnik Anton, Hoče. Grlt Franc, posestnik, Gajovec. Spitzko Avgust, potnik, Maribor.

Gostilna »Zlati konje«.

Hren Anton, posestnik, Konjice. Školz Anton, zastopnik, Konjice.

Razno.

r Ženske v letu 1924. Leto 1924 je prestopno leto — na žalost vseh samcev. V prestopnem letu imajo namreč ženske pravico, da si dne 29. februarja lahko izbirajo moža. S tem je marsikaki stari devici dana prilika, da se še vendarle reši tužne samote in si poišče primernega ali neprimernega sotrpina. Stara angleška

legenda pripoveduje, da obstoja ta običaj — ki je v naših krajih malo znan in ga zato v tolažbo starih devic objavljamo — izza časa, ko je sv. Brigita snubila sv. Patrika. Od tega časa se je ženskam priznala ta pravica, ki se je ponekod celo razširila ne samo na 29. februar, temveč kar na vse leto. Lahko je pač razumljivo, zakaj nekateri stari samci taka prestopna leta zelo mrze in jih preklinjajo, ker se jim lahko pripeti, da jih kljub njihovu sovraštvo do vsega ženstva ta ali ona počasti s svojo ponudbo in jih s tem spravi v nemalo zadrego. V ostalem pa je na ta način zloglasni 29. februar zelo znamenit dan. Mnogo znamenitih ljudi je bilo rojenih 29. februarja. Tako na pr. nadškof Rosini, nadvojvoda Abercorn in mnogi drugi, ki imajo samo vsako četrto leto priliko, obhajati svoj rojstni dan. Znamenita bitka pri El Teba, radi katere je padel Egipt pod angleško nadoblast, se je vršila 29. februarja. In mnogo drugih, važnih zgodovinskih dogodkov se je odigralo na 29. februarja. Vsem onim ženskam, ki si v predpustu ne bodo mogle najti primernega možička, pa priporočamo, da se poslužujejo pravice,

ki jim jo daje star običaj, in si ga kratek komalo same izberejo in gredo se pred postom v svate. Gotovo se bo našel ta ali oni, ki se bo bal zamere ali pa se sploh ne bo upal braniti in mož bo tu, četudi samo — slamnati.

r Zanimiva pravda med ruskim pisateljem Markovim in kneginjo Obolensko. Največjo senzacijo letošnje sezone na Rivi viji tvori nedvomno pravda med ruskim pisateljem Markovom in kneginjo Obolensko. Leta 1920 je namreč predala kneginja Jurjevskaja, morganatska sooproga pokojnega ruskega cara Aleksandra II., Markovu pisma in memoare z žoljo, da jih po njeni smrti obelodani. V pogodbo pa je sprejeta določba, da dobi Markov odškodnino, če bi se kateri njenih dedičev protivil temu, da se njeni memoari obelodani. In to se je res tudi zgodilo. Po njeni smrti so trije dediči nastopili proti obelodanjenju. Z dvema se je pisatelj pobotal, tretja, kneginja Obolenska, pa ni hotela o kakih odškodnini ničesar slišati. Pisatelj jo je končno tožil in bila je obsojena, da mu plača kot odškodnino 1500 funt šterlingov.

POSAMEZNI POUK

v strojepisju, stenografiji, računstvu, knjigovodstvu in korespondenci. Poučuje se dnevno. Traja: 3—6 mesecev. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6 23 6—1

Okras za rakve

tapete in tančico nudi najugodnejše galanrijska trgovina Drago Rosina Maribor, Vetrinjska ul. 26.

LEPE ZOBE

ima le, kdor rabi ITO - kremo! 2671

SOL

krekansko, mieto, belo, v vrečah po 50 kg, dobavlja najcenejše tako!

„Jugoslavija“, prometno d. d.

Gajeva ulica 10 ZAGREB Telefon 9—41

54

Brzjavke: „Jugopromet“.

2—2

ne ogrlice. Hoteč uganiti, kako je ta ženska tolikanj obvladovala brata, ga je vprašal:

— Je bila lepa?
— Ali je nisi poznal? Ne, ni bila lepa; dejal bi celo, da je bila grda. Rjava, kozastega obraza, drobnega stasu, — imela je izprijene zobe in se radi njih ni marala, smejati. Pravili so, da ni bila zvesta; ponoči je bojdja kakor Mesalina zahajala v hipodronske konjarne k mladim konjarjem. In tudi če je bilo res — kaj mi je mar? Ali sem jaz varoval zvestobo? Da me je le pustila na miru, pa se nisem vtikal v njene zadeve. Pravijo, da je bila okrutna. — Da, umela je vladati, Julijan! Mrzila je razširjevalce pouličnih pesmi, s katerimi so se ji tepeci rogali, kažoč na nje pomanjkljivo vzgojo in primerjajoč jo preoblečeni kuhinjski sužnji. Da, znala se je maščevati! Kakšna pamet, kakšna nenavadna razboritost! Za njenim hrbtom sem bil varen kakor za kamenitim zidom. Zato smo se lahko veselili in zabavali, kolikor se nam je zahtevalo!

Spomini so ga očividno naslajali in je lahko izplazil konec jezika ter obilnil usta, še vlažna od vina.

— Da, lahko rečem: zabavali, je pristavil mladane ponosno.

Ko se je Julijan odpravil k večerji, se je bavil z mislijo, da bi obudil v bratu kes; pripravil si je že govor v Libanijevem stilu, hoteč podniti brata o dravljanjskih vrlinah. Nadejal se je videti človeka, ki ves trpi pod Nemezisim bičem; zdaj pa je imel pred sabo samovščeni obraz mladega atleta. Na Julijanovih ustah so zamrle besede. Ko je motril to »dobro živale« — kakor ga je imenoval v mislih — ni čutil, da bi mu bil zoprni ali da bi ga mrzil; spoznal je, da bi bil naven pouk pri Galu prav tako nesmiseln kakor pri mladem žreben.

Sepetaje je vprašal brata, ozrvši se v smer proti durim:

— Čemu pa greš v Mediolan? Mar ne veš...

izvabiti od sužnjev vse, kar mu je bilo treba. Dalje je bil v tej družbi pretorijanski tribun, molčeči barbar Bainobandes, po vnanosti podoben preoblečenemu krvniku, potem dostojanstveni carski ceremonijer, comes domesticorum Lucilijan in naposled oni isti Skudilo, ki je bil nekoč vojni tribun v kapadozijski Cezareji in ki se je kasneje po zaslugi starih žensk srečno preril do službe na dvoru.

Gal, zdrav, vesel in lahkomičen kakor vedno, je pogostil Julijana z izvrstno večerjo; prav posebno se je pobahal s pitanim kolhidskim fazanom, polnjenim s presnimi thivaidskimi datelji. Smejal se je prav po otročje in se spominjal mladinskih let v Macellumu.

V razgovoru je Julijan mimogrele in brez določenega namena vprašal o Galovi ženi Konstantini. Bratov obraz je na mah poprijel druge črte; prsti, ki so pravkar zajeli dobršen kos belega, sočnega fazanovega mesa, so upadli in oči so mu zalile solze.

— Ali nič ne veš, Julijan? — Na potu k carju — kamor me je šla opravičevati — je Konstantino zadavila mrzlca. Umrla je Cenah Galikijskih, mestec v Bitiniji. Dve noči sem prejel, ko sem bil izvedel za Konstantinovo smrt...

Gal se je plaho ozri na vrata, nato pa se je sklonil k Julijanu in mu rekel na uho:

— Od tega dne sem napravil križ čez vse... Ona bi me edina utegnila rešiti. Bratec, to ti je bila ženska! Ne, Julijan, saj ne veš, kakšna je bila! Brez nje sem izgubljen... Ne morem storiti ničesar — ne vem ničesar... roke mi omahujejo. Lahko delajo z mano, kar se jim zljubi. Izpraznil je na požirek čašo čistega vina.

Julijan se je spominjal Konstantine, bolj prištetne vdove in Konstantinjeve sestre; vedel je, da je bila bratov pravi pravcati zlidu; spominjal se je neštevitih glupih zločinov, ki jih je ona zaukazovala, včasih zbog kakšne dragecne drobnarije, drugikrat zavoljo obljubljene

— Ne govori! Dobro vem. Toda nazaj ne morem. Je že prepozno.

Pokazal je svoj beli tilnik.

— Zanjka — razumeš? On jo polagoma zavezuje. Še iz zemlje me izkoplje, Julijan. Pa kaj bi govoril! Končano je. Dobro se nam je godilo in zdaj smo pri koncu...

— Ali imaš svoji dve legiji v Antiohiji?

— Na ene več. On mi je stopnjen odpoklical najboljše vojščake, v mojo lastno korist, kajpak! Koliko se trudi zame, kako hrepeni po meni, kako se mu hoče mojih nasvetov!... Julijan, strah je ta človek. Ne poznaš ga in ne daj Bog, da bi ga bil spoznal. On vse vidi, še pet laktov pod zemljo mu dosežajo pogledi. Pozna moje najskrivnejše misli, ki jih ne ve niti blazina pod mojo glavo. Bojmi se ga, brate!

— Ali ne moreš ubežati?

— Tišje, tišje!... Kaj pa misliš?

Na lenobnih potezih Galovega obraza se je pojavil strah, podoben bojzani majhnega šolarčka.

— Ne, končano je. Zdaj sem kakor na ba na trnku; on me vleče na suho, pa počasi, prav počasi, da trnek ne počni; Cezar je vendarle težak, najsibo še takov onakov. Dobro vem, da se ne bom mogel izviti in odplavati; prejalislej bo trnek zunaj. Prav dobro vidim, da je to zanjka, — kako naj bi ne videl, pa navzlic temu lezem vanjo — lezem, ker me je strah. Zadnjih šest let, pa tudi še dalje nazaj, kamor mi sega spomin, sem življal v smrtnem strahu. Zdaj je dovolj! Naučil sem se življenja, izpraznil čaše in lahko odrinem. Bratec, on me bo zarezal kakor kuhar petelinčka. Poprej pa me utegne pošteno strpinčiti s vsakovrstnimi zvijačami in ljubeznivostmi. Bolje bi bilo, da bi bil zarezal že kmalu!

Zdajci so se mu oči zablistale.

— Glej, ko bi bila ona pri meni, — kaj meniš, bratec, ona bi me rešila, prav gotovo bi me rešila. Zato sem ti že omenil — čudna, nenavadna ženska je bila...

Mala oznanila.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Serce in drug. Vetrinjska ul. 2. 3624

Reducirana poštna uradnica isee službe. Tattenbachova ulica 19, vrata 1. 66 2-2

Agilni akviziter se pri dobrih pogojih takoj sprame od Oglasnega ravada Fran Voršič, Slomkov trg 16. 65 2-2

Dvopražna seni (razstavni komed), ceno na prodaji. Stanjko, Jagoslovanski trg 2. 64 2-2

Absolvent trgovske šole, zmožen slovenske, deloma srbohrvaštine, knjigovodstva, slovenskega dopisovanja, stenografije in strojepisja, isee primerne službe. Službo na stopi takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe je poslati pod „Absolvent“ na upravo „Tabora“. 59 3-3

Koncertna igralka, izvrstna meč, virtuosinja na gosli, dirigentinja, isee mesta v Jugoslaviji. Nastopi takoj. Emilija Schelle, Wien XV., Sperrgasse Nr. 5. 57 4-3

Več akviziterjev, zanesljivih, za nabiranje oglasov za večje podjetje, eventualno vporabi za trgovske posle, se sprejme takoj. Penudbe na „Marstan“. 43 3-3

Specijalni moderni damski česalni salon za friziranje dam, negovanje obraza in rok, masaža in parna kopel obraza, barvanje las, izdelovanje vsake vrstnih lasničarskih del. Postrežba pod vodstvom g. Maly prvovrstna. Abonma v in izven salona se sprejemajo. Posebni vhod skozi vežo. Obisku se priporoča Fran Novak, brivec-frizer, Aleksandrova cesta šte. 22. 2623 50-16

Izurnjeno strojepisko s prakso v odvetniški pisarni isee pisarna dr. Rapoc in dr. Stor. 78

Za trgovsko reklamo se isee spretna pisarniška moč (s priliko za družabnika). Prednost vpojenosti, znanje tudi srbohrvaštine (cirilica) in drugih jezikov. Pismene ponudbe pod „Reklama“ na „Marstan“ Maribor. 81

Vzemem dobro ldočo gostilno v najem ali na račun. Ponudbe pod „Zanesljivo 80“ na upravo „Tabora“. 80 2-1

Ste že kupili Jadranski almanah za leto 1924 ??? Založila Naša založba v Trstu. Cena 35 dinarjev !! Knjižarna Kaloliškega tiskovnega društva, Gorica. 71

100 šivili

za delo na dem se isee proti dobremu plačilu. — Predstaviti se je od 9.—11. ure vsak dopoldan razven sobote. 2-2

Jugoslovanski Lloyd d. d.

Ruska cesta 45 (Križev dvor).

Svinjske kože

kupuje po najvišjih cenah tvrdka Josip Rosenberg, Maribor, Slovenska ul. 1. 2970

Dve sobi, čisti solnati, oddam dvema boljšima gospodoma s hrano. Mlihska ulica 32, II. nadst., desno. 77

Separirana meblovana soba sn takoj odda gospodu. Čopova ul. 10, prithlje. 82

Pozor! Najuglednejši nakup blaga. Radi odpotovanja razprodam celo zalogo blaga za moške obleke po najnižjih cenah danes v soboto 12. januarja in v ponedeljek 14. januarja Vinko Mlaker, krojač, Maribor, Tržaška c. 18. 760

Na prodaj neva mehka spalnica, hrastovo poharvana, kompletna Din 2500.—. Alekan drevca cesta št. 203, mizarstvo. 86 2-1

Posedstvo, 19 oralev, poleg ceste in železnice lep sadni vrt, mali vinograd, veliko dobro zidano poslopje K 750.000, na prodaj. Realiteta pisarna „Rapid“ Maribor, Gosposka ulica 28. 87

Moderne in higijensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se cenj. obištvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2622 50-16

Ne čakaj spomlad! Naroci takoj: SEMENA, sadno drevje, vrtnice, dalije, gladiole itd. Vitrarsko veleprodajetje „VRT“, Džamonja in dragovi, Maribor. Zahtevaj cenike! 69 10-2

Stenevanje v sredini mesta, obstoječe iz kuhinje, 4 sob, kopalnice, sobe za služkinjo in pritliklinami se zamenja za dvosobno s pritliklinami. Ponudbe pod „št. 70“ na upravo lista. 70 2-2

Pozor svinjerejci!

Suho sadje, kot svinjska reja po jako ugodni ceni kg Din 1-25 se v vsaki količini prodaja. Do bi se v pisarni „Promesa“ Plinarska ul. 17, Maribor. 48 5-3

P
U
H

in 2414
perje

po nizkih cenah vedno v zalogi pri tvrdki K. Worsche, Maribor Gosposka ulica 10

OTVORITEV TRGOVINE

Cast mi je s tem cenj. občinstvu mesta Maribora in okolice naznaniti, da sem otvoril s 1. januarjem 1924 v MARIBORU, Aleksandrova c. 21

pod tvrdko

JOS. PIRIH
trgovino z usnjem.

Visti bodem vedno držal dobro sortirano zalogo vseh vrst usnja najboljšje kvalitete, po mogočno nizkih cenah, kakor tudi čevlarske potrebščine. — Prizadeval si bodem, da p. n. odjemalce s kulantno in solidno postrežbo najboljše zadovoljim in si na ta način zupanje istih pridobim. — Že pri prvem nakupu se bodo p. n. stranke o dobri kvaliteti mojega blaga, kakor tudi o brezkonkurenčnih cenah istega, prepričali. 22 3-8 Jos. Pirih

Posteljno perje

v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah se dobi samo pri

J. Preac

manufakturna trgovina Maribor
Glavni trg 13.

2980

SRETNNA NOVA GODINA

svojim prijateljima

BOGOMIR SLACHTA

restavratore „Grajske kleti“

85

Višjega
KNJIGOVODJO

isče za takojšnji nastop večje industrijsko podjetje v Mariboru. Javijo naj se samo starejši, resni gospodje, ki imajo dolgoletne izkušnje pri večjih podjetjih in ki so verzirani zlasti v ameriškem knjigovodstvu in mezdni poslih in katerim je do dobro plačanega stalnega službenega mesta. Reflektanti morajo biti jugoslovanski državljani, v govoru in pisavi večji slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika. Ponudbam naj priložijo fotografijo in pretpse izpricheval. Poslati jih je pod šifro „Perfektna moč“ upravi lista. — — — 17

Društvo električnega omrežja nizke napetosti v Račjah želi

razširiti električno omrežje v Račjah

in vabi v svrhu izvršitve vsa zainteresirana podjetja. Zainteresirani naj se oglase v najkrajšem času. 75 2-2

NEHIGIJENICNO JE,

ako brivec uporablja pri britju čopič, kateri je največji prenašalec bolezni, zato obiščite higijenično brivnico Fr. NOVAK, Aleksandrova 22, kjer je postrežba brez čopiča, čista in prvovrstna.

Lesene 2751

jermenice

izdeluje in dobavlja najhitreje

„DRAVA“ lesna industrijska delniška družba
MARIBOR.

Za neveste in ženine

dobite najlepše opreme pri največji zalogi pohištva

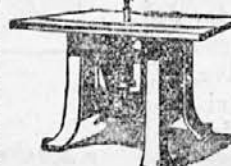
ERNEST ZELENKA

Maribor, Solška ulica šte. 5.

Lipske žage in vsakovrstne stroje za obdelovanje lesa.

Reference: „Drava“, Hochegger in Vicher, Franc Pergler, Maribor. Viktor Glaser, Ruše, in Skazdonik, Muta,

polnojarmeniki,

vsakovrstne kombinirane Univerzalne stroje s tračno in krožno žago, s skobelnikom (Abriht-und Dickenhobelmaschine), vrtalom, frezo in krožno žago, nadalje motorje in transmisije prvovrstne kakovosti, razpošilja po nizkih cenah in pod ugodnimi plačilnimi pogoji 1145

Welker-Werke

Wien X. Laxenburgerstraße 12.

SVEDSKE

galoše, sliperje in snežne čevlje

znamka „Tretorn“ za gospode, dame in otroke se dobijo v nepresegljivih kakovosti samo pri zastopniku za Slovenijo

gumispecialist M. J. NERAT

Maribor, Slovenska ulica 12, na vogalu Gosposke ulice

Istotam se prevzamejo galoši in snežni čevlji v popravilo. 2734

Ceneno češko posteljno perje!

Kilogram sivega na pol (cufano perje) Din. 60.— polbelo Din. 75.— belo 85 Din., boljše Din. 95.— fino na pol puh 145.— fino 175.— najfinejša Din. 220.—. Beli puh 370.— snežnobeli parni puh 445.— Din. Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahko vrne. Vzorce zastoni. Mnogo priznanj in naročil. — Razpošiljalnica posteljne perja

SACHSEL & CO

Wien XIV., Geibelgasse 9/6. 6-1 90

Zahtevajte
povsod „TABOR“!

V NEDELJO 13.

VELIKA
KAVARNA

V proslavo pravoslavnega Silvestrovega večera in — NOVEGA LETA

Pomnoženi salonski orkester J. Kaplaneč.

ELITNI KONCERT

VSTOP PROST 89

Brez povišanja kavarniških cen!!!

PONDELJEK 14.

VELIKA
KAVARNA